

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
13 januara 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Francišćanska
ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 3

Pastirski list katoličkog episkopata protiv Sokolstva

Izazivanje kulturne borbe?

Akcija, smišljena i sistematska, koja se već duže vremena iz stanovitog dela inostranstva, a naročito u poslednje vreme toliko besno i žučno poduzimlje protiv naše zemlje, s vrlo providnim namerama i ciljevima, nije nikako mogla da dovede naš narod ni u najmanju zabunu ni da poremeti njegov mir. Jer naš je celokupni narod potpuno svestan i vrlo dobro zna, kakovim bi ga to današnjim darovima hteli da obaspu neki njegovi vanjski prijatelji, u čijoj se službi nažalost danas nalaze i neki njegovi vajni, beznačajni, izgubljeni i potpuno osamljeni pojedinci. Naš narod je uvek znao da i u najusudnijim časovima i okolnostima sačuva svoj puni mir, hladnu krv i svoje dostojanstvo, svestan posvema velike svoje snage, koja se je znala da iskaže uvek, kada je bio prisiljen da brani svoje ime i svoju čast. O tome je on dao najvidnijih dokaza tekom istorije, ranije i poznije, a naročito tekom krvavog izgrađivanja svog zajedničkog doma, svoje jedinstvene države, svih svojih plemskih ograna — ujedinjenih sada u moćnu i veliku kraljevinu Jugoslaviju. Na ruševinama jedne trule »apostolske« carevine slovenski narodi, svojom snagom i voljom, izgradili su svoje nacionalne države, i u svome novome, slobodnom životu nastoje da se otresu svih tragova jednog tudinskog i neprijateljskog im sistema, kao jedne nepočasne baštine, koja ih je vekovima sputavala u lance političkog, kulturnog i ekonomskog života.

Ne može se ovde gubiti s vida ni još jedna činjenica, naime, da je s propašću Austro-Ugarske monarhije time izgubila jedno jako uporište i politika rimske kurije, na kojem je ona htela da gradi i podiže svoju svetovnu moć. A i u mnogim ostalim zemljama Evrope, naročito iza rata, rimska kurija morala je da se pomiri sa po sebi ne baš utešljivim faktima i konstatacijama: ultramontanizam i težnja za političkom supremacijom Vatikana nad zemljama rimo-katoličke konfesije morale su da dožive svoj poraz. Ali unatoč toga, u rimskim krugovima, izgleda, da se još uvek pretpostavlja kraljevstvo nebesko zemaljsko-političko, a sve to, kako se s te strane neprestano ističe, u ime očuvanja i zaštite svete katoličke crkve i Hristove nauke. Time se hoće, a što je davna težnja rimske kurije i njenih predstavnika po ostalim zemljama, da se ovaj težnji za političkom supremacijom poda čisto religiozni karakter, da se naime ima — kako već rekohmo — da »obrani Hristova nauka« nadalje, da se »čovečanstvo privede većnom spasenju«, da ga se »odvratiti od bezverstva, protuverstva, heretičkih nauka i težnja i privede u krilo jedine prave vere — rimo-katoličke crkve«.

Ovakve borbe preživeli su mnogi evropski narodi u svojoj istoriji, koji su želeli da se otresu političkog gospodstva i uticaja Vatikana, a ne ništa pošto da se odreku svete katoličke crkve i vere, kako se to uvek isticalo od rimo-katoličke hijerarhije. Nije nam namera ovde da po ovom pitanju zalazimo u samu istoriju, da bi nam ona u najjasnijem svetlu pokazala, kojim su se sve sredstvima nosioci rimske crkvene vlasti služili da zadrže primat i nad svetovnom vlašću. Poznato je međutim da se je u tome cilju prinostila u žrtvu i obilna ljudska krv i ratovalo među pojedinim staležima, plemenima i narodima, — krv, koja se je pušila umesto tamjana kao slavospev i himna imenu Božjem. Ovakovi draistični primeri, dakako, srećni smo, što spadaju već u dalju istoriju. Međutim sama pak ta borba za političkim gospodstvom rimske kurije još uvek nije prestala. Ona se je samo danas poslužuje drugim, savremenijim sredstvima, koja mogu biti efikasnija u današnje kulturno i napredno doba, sredstvima, koja nose sva obeležja najveće diplomatske rafinovanosti i takta, uvek primenjena i saobraćena životnim prilikama i okolnostima, u kojima se nalaze pojedini narodi. Pri tome se, dalaze pojedini narodi, i zemlje, ne gube, nikad ne gube iz vida naročito psihološki momenti i raspoloženje naroda dotičnog kraja i zemlje. I to se baš vrlo često iskorišćuje u toj borbi,

koja je čas latentna, čas opet otvorena — prema diktatu potreba, vremena i prilika. Ipak mnogi kulturni narodi znali su da se othrvaju ovom pritisku rimske kurije i da se emancipuju i oslobode od vaticanskog uticaja i svakog umešavanja u unutrašnje sređivanje i uređivanje narodnog i državnog života. To nam je osobito lepo u najnovije doba pokazao primer Francuske. Rimska kurija je to tada nastojala da predoči svetu kao otvoren i isključiv progon katoličke crkve. A kada je, da uzgredice ovde spomenemo, pok. Brian sproveo rastavu crkve od države, rimska kurija predstavila ga je kao suštog bezverca, ateistu, te je čak i po njegovoj smrti stavila u pitanje blagoslov njegovog mrtvog tela i utezala se da mu pri pogrebu da de asistencu sveštenstva, iako je Brian, svojim idealnim nastojanjima — koja ga stavljaju u red najvećih ljudi modernog doba — da provodanjem u život ideje trajnog mira i zbliženja među narodima spređi jedno ponovno klanje čovečanstva — na sebe zastalno više zavao blagoslov Božji od možda mnogo kojeg pomazanika Božjeg u odeždi gorljivog Hristovog propovednika.

Mnogo je ovakvih i sličnih primera, u kojima bi rimska kurija — a ne sveta katolička crkva kao takova — htela da pretstavi i identifikuje svoje težnje za političkim gospodstvom i uplivanima kao pitanje same vere i Hristove nauke. Ovde nije potrebno isticati i slučaj Španije.

Najznačajnije je baš pri tome, na koji se način ova borba za političku prevlast crkvenih potentata predočuje neukom puku. Tu se biraju sva sredstva. Svi instrumenti za ovakove operacije kažu nam, da je dijagnoza na tom »pacijentu« prošudirana u tačnice i sigurno postavljena. Ne samo vera kao glavno oruđe, već toliko raširena »nabožna« literatura, štampa, razne organizacije pod najnevinijim nazivima, predavanja, slike, govori, i birana i pomno odabrana dijalektika — jednom rečju sve što je lako pristupačno i posve razumljivo priprištoj duši maloga naroda. Ništa zato, što se pri tome umesto ljubavi Hristove — one kršćanske caritas, koja se tobože propoveda, širi među narod mržnja i zloba. Treba samo postupiti prema onom jezuitkom načelu, da svrha posvećuje sredstva; i to je glavno.

Ovde međutim rado podvlačimo vrlo radostan i utešljiv fakat, da veliki deo našeg narodnog sveštenstva katoličke crkve nimalo ne odobrava ovakove i slične metode »uzdržavanja i jačanja prestiža« katoličke crkve. Pa i čemu bi se, vele oni, na račun tobože nekog napadnutog prestiža ili umišljene opasnosti po katoličku veru i crkvu zamerali svome rođenom narodu i sejali među nj razdor i mržnju. Kao prvenstveno sinovi svoje rođene zemlje i pripadnici vlastite slobodne i nacionalne države, oni — ističu — ni po svome nacionalnom čutu i osećanju ne bi mogli da se priklone ili da odobravaju takova nastojanja i rad, koji samo šteti i slabij ugled i jedinstvo naroda i države. Zato što iskreno patriotski osećaju i rade — vele — time nikako ne dolaze u sukob s načelima svete katoličke crkve i vere, one istinske predstavnice i propovednice Hristovog nauka čiji su oni verni sledbenici. Ali... Ovakovo ispravno držanje i osećanje tog dela katoličkog sveštenstva crkvene vlasti, orijentisane prema Rimu i sledjućem verno politiku Vatikana — koja se nimalo nikada nije očitavala naročito prijateljskom i sklonom ni prema Slovincima ni prema Hrvatima, ni u istorijskoj prošlosti a ni dan danas (kako je samo zaštićen naš živalj pod Italijom baš u verskom pogledu, gde fašistički teror nije pošteđio ni crkvu ni naše narodno sveštenstvo?) takovo držanje smatra se otvorenom nepokornošću crkvi, radi čega su mnogi izvrgnuti teškim presijama i pretinjama, ako se slepo ne pokore neumoljivom diktatu tih moćnih gorenata katoličke crkve. I veliki deo našeg dobromislećeg narodnog katoličkog sveštenstva treba da se pred strahom teških konsekvencija povlači u pozadinu i da makar svojim nametnu-

tim im indiferentnim držanjem prima i na sebe jedan deo uistinu nikako nezasluzenih prekora.

Toliko o tome, a sada da predemo na ono stvarno, što je faktično plod ovakove politike predstavnika rimo-katoličke crkve, a što u našem slučaju otvoreno pogada direktno nas same, naš narod i s njim naše jugoslovensko Sokolstvo.

Poslednjih godina, i baš naročito od osnivanja Sokola kraljevine Jugoslavije, profusokolska akcija od strane izvesnog dela katoličkog klera postala je neobično živa i pojačava se iz dana u dan. Ne propušta se pri tome nikakve zgode ni prilike, da se ova naša eminentno nacionalna ustanova ne napada na jedan upravo nečuvan način, tako profan, da u poređenju s načinima i sredstvima, koja se upotrebljavaju u običnim stranačkim borbama u doba najžešće kortskećacije, čovek se zapravo snebiva i pita, — kad zna još s koga je mesta ovo sve inspirisano i odakle dolazi, — da li je uopće moguće da se takvim načinom borbe za postignuće svojih ciljeva može da služi jedno posvećeno i tako uzvišeno telo, kao što je, u ovom slučaju, jedan deo katoličkog sveštenstva predvedeno sa svojim katoličkim episkopatom in corpore.

Ovde ćemo se osvrnuti samo na najnoviji napadaj na naše Sokolstvo koji se je zbio ovih dana — u nedelju dne 8 o. m. — kada je na jugoslovensko Sokolstvo izvršena upravo jedna generalna ofanziva po svim katoličkim crkvama u zemlji čitanjem pastirskog lista, koji je potpisalo 19 — devetnaest — katoličkih nadpastira! Što sve tu nije izneseno, upravo sasuto na Sokolstvo i na osnivača slovenskog Sokolstva dr. Miroslava Tirša! Gore nego da smo Sodoma i Gomora! Ali nije ostalo samo pri čitanju tog pastirskog lista; komentari njegovi po čitanju od strane nekih sveštenika premašili su i najveće meru. Na sam taj pastirski list osvrnućemo se nešto kasnije, a ovde ćemo malo osvetliti i ono što je prethodilo njegovom radanju.

U drugoj polovini novembra pr. g. održana je u Zagrebu vanredna konferenca katoličkog episkopata Jugoslavije. Mada smo unapred dobro znali, da će na toj konferenci biti jedan od glavnih predmeta debata i naše Sokolstvo, a što je u stvari i usledilo, mi ipak sa svoje strane nismo nikako hteli da bi svojim držanjem dali i najmanjeg povoda, koji bi se mogao da tumaći kao neprijateljski prema tim našim verskim predstavnicima, ma koliko smo za to imali puno prava, jer smo na toj konferenci bili najžešće napadani. Mi nikada pa ni u tom momentu nismo nikako hteli da bi nam se reklo da izazivamo jednu kulturnu borbu, koja nam se — kako po svemu vidimo — u stvari i nameće od katoličkog episkopata, a što mi odlučno odbijamo. Mi nikako nećemo da našem narodu namećemo još i ovakova iskušenja i da unosimo u nj seme razdora i mržnje brata prema bratu. Sada pak, kada je i pored našeg najkorektnijeg držanja, kakovo je i uvek bilo, kad se radilo o verskim pitanjima, poduzet na naše Sokolstvo ponovno jedan nečuvan i posvema otvoren napadaj, mi smo dužni da branimo svoju čast i da najenergiji odbacimo od sebe sve ono, što nam se imputira i kako bi nas katolički episkopat htelo da prikaže Antihristima, koji u ovoj zemlji otvoreno navaljuju na svetu katoličku crkvu i veru. To su samo proste i nečuvane klevete, tim nečuvnije, što dolaze iz ustiju Hristovih sledbenika, čime oni samo grđno kaljaju veliko i sveto ime Božje. I stoga ćemo ovde ukratko osvetiti događaje, koji su prethodili ovom organizovanom napadaju na našu najveću nacionalnu organizaciju — na jugoslovensko Sokolstvo.

O zaključcima pomenute biskupske konferencie u Zagrebu doneli su tada veliki evropski listovi opširne i dobro informirane izveštaje. I mada je izvestan deo štampe u našoj zemlji, vernih sledbenika oficijelne politike rimske kurije, nastojao u ovom pitanju da ironiše pisanje stranih listova, osobito nekih čeških, nije se ta

Tiršev pogreb dne 9 novembra 1884 u Pragu na Vaclavskom trgu — Spređa vidi se sveštenstvo

stvar uspeła nikako da demantuje a niti da se javnost razuveri o istinitosti navoda i informacija vodećih stranih listova, koji su osobito podvukli, da je ta biskupska konferenca imala izrazito politički karakter. Ti nekoji listovi u našoj zemlji hteli su da svojim izveštajnim pisanjem stvore neku umetnu maglu, da bi maskirali sve pripreme, koje su imale karakter jedne dobro smišljene ofanzive. Pita se samo, protiv koga je u stvari sve to bilo pripremano?

Na toj konferenci većina katoličkih biskupa isticala je, da je u našoj državi katolička vera ugrožena i zapostavljena, jer da katoličkoj crkvi nije izričito priznato neograničeno pravo da može osnivati konfesionalne škole, čije bi učitelje imenovala isključivo katolička crkva, zatim što veroučitelje na svim državnim školama ne mogu smenjivati ni postavljati isključivo crkvene vlasti i što biskupi ne mogu kontrolisati kršćanski i moralni život čitavog učiteljstva na osnovnim školama. Nadalje se tražilo, da se prizna pravo osnivanja katoličkih telovežbačkih i drugih sportskih društava, kao i poništenje svih naredjenja Ministarstva prosvete, koja smatraju biskupi za protivna crkvi, jer da po njihovom mišljenju ograničavaju katoličku crkvu u njenom radu po školama. Osobito je na toj konferenci bilo govora o posebnom, »privilegovanom položaju«, koji da Sokolstvo uživa, a što naročito tretira brošura biskupa dr. Srebrnića pod naslovom »Crkvi sloboda« izdana pred samu biskupsku konferencu. — Sve svoje minimalne zahteve na toj konferenci postavila je većina biskupa u ime verske slobode.

Sve su to dabome subjektivna shvatanja naših katoličkih biskupa, s kojima se ne bi baš mogli složiti, a poglavito se ne možemo nikako složiti s onim specijalnim shvatanjem biskupa dr. Srebrnića, za kojega osnivanje sportskih i drugih društava na verkoj osnovi pretpostavlja sastavni deo verske slobode. Ta poznato je, da je baš katolička crkva bila pre vazda protivnik svemu telesnom i svakoj telesnoj kulturi, i nas danas može samo radovali, da od najnovijeg doba to više nije. Ali ne možemo međutim da potpuno razumemo, kako se sportom i telesnim vežbanjem postizava versko i religiozno usavršavanje. Za religiozni uzgoj ima katolička crkva mnogobrojne do savršenstva izgrađene sisteme, duhovnih vežba, koje može da neograničeno primenjuje, te nam nikako nije jasno, kakvu vrednost ima za taj verski uzgoj recimo n. pr. nogomet ili švedski sistem gimnastike. Kakav bi dakle cilj i svrhu imala ta sportska

društva i društva za telesno vežbanje na verskoj osnovi? Sve se to dovodi u neku ne bi baš mogli reći logičnu vezu sa »privilegovanim položajem Sokolstva«. Ne razumemo čemu smeta Sokolstvo veri i crkvi, — Sokolstvo, koje ispoveda ideju slobode savesti i trpeljivosti, — Sokolstvo, koje traži crkveni blagoslov za svoje zastave!

Sa svojim apartnim pogledima na ideju »verske slobode«, izloženim u svojoj pomenutoj brošuri g. dr. Srebrnića, izazvao je bio i intervenciju vlasti i sada bi ga zato neki njegovi drugovi hteli da pretstave sa aureolom martira, navodeći njegov slučaj kao dokaz da je kod nas katolička crkva u opasnosti. Mi znamo, doduše, vrlo dobro, da se u izvesnim krugovima kod nas (a i u nekim stranim listovima) opet mnogo agituje s parolom zapostavljanja katoličke crkve u Jugoslaviji i nekom navodnom opasnošću, koja bi joj pretila od strane Sokolstva. Svako može i sam da prosudi, koliko su te tvrdnje ozbiljne, ali mi ne možemo nikako dozvoliti, da se nevernim i tendencioznim predstavljanjem sokolske ideje, sokolskog rada i Sokolstva uopće vrši kakova politička agitacija.

Pastirski list katoličkog episkopata o kojemu je reč i koji nosi oznaku: Predsedništvo biskupskih konferenca u Zagrebu br. 301/Pr., vrlo je opširan. Šteta je, što nam radi nedovoljnog prostora nije moguće da ga objavimo u celini, da bi svaki naš pripadnik i sva javnost videla, u kome je duhu i s kojim je tendencama isti sastavljen. Ne treba posebno naglasiti, da je svaki njegov pasus napadaj na Sokolstvo i protiv koga upravo vrvi klevetama, izvrtanjima istine, aluzijama otvorenim i prikrivenim, kojima hoće da dokaže neukom narodu — pisan je baš za narod na selu — kako je Sokolstvo po svome radu i mišljenju ne samo bezversko već i protuversko. Isto tako nije potrebno naglasiti već toliko poznato anatomisanje Tirša, a što je i u ovom pastirskom listu, razumljivo, moralo da dode do najjačeg izražaja. U stvari samoj sam taj list ne bi bio toliko vredan da bude predmetom naročite pažnje, bar to ne po vrednosti svojih »ubedljivih« argumentacija, koje su u borbi protiv Sokolstva postale više nego stereotipne i otrcane. Ali duh, kojim projevaja ovaj list, tako je opasan po naš narodni život, jer se njime među narodom izaziva samo očita mržnja, pravi razdor i potiče na revolt. To je i bilo uzrokom, da su u mnogim krajevima pri čitanju ovog Pastirskog lista i sami najzahtevniji, vernici katoličke crkve posve osudivali ovaj način i davali vidna izražaja svoje indignacije. Ljudi su u mnogim me-

LOVENKO SOKOLSTVO

Sitne vesti iz češkoslovačkog Sokolstva

Za podelu sletke čiste dobiti, koja iznosi otprilike osam milijuna čeških kruna, Češkoslovačkoj obci sokolskoj stigla su svega 92 predloga, od ovih dobra polovina samih molbi pojedinih društava za pomoć za podizanje sokolana. V izbor je međutim doneo zaključak, da se čitava svota zadržati privremeno u ČOS, a da prolećna sednica Vibora, a na predlog predsedništva, donese daljnje odluke osim za garancijski fond budućeg sleta u iznosu od oko 4 milijuna. — Načelnik ČOS brat Agaton Heler nastupio je zbog zdravljenja duže odsustvo. Za to vreme zamenjivao ga njegov prvi zamenik, brat dr. Miroslav Klinger. — Kao zastupnik u predsedništvo češkoslovačkog Narodnog saveta izabran je za Sokolstvo starešina ČOS brat dr. Stanislav Bukovski. — Sa češkoslovačkim sportskim savezima za odbojku i košikovu igru stupila ČOS putem svog načelnika u pregovore, kako bi se i s njima, kao i s nekim drugim sportskim savezima, sklopio ugovor za što jaču saradnju. Za ČOS vodiče pregovore braća Klinger i Benda te s. Boučkova. — Nova sokolana bila je svečano otvorena u Dubicku u severnoj Moravskoj. — U Jičinu je umro br. Jan Mendik, bivši član onog uzornog odeljenja čeških Sokola, koje je pod vodstvom brata dr. Jindra Vanického već 1887 godine otišlo u Pariz, da stvori prve veze između francuskih gimnasta i Sokola.

Osnove rada ČOS za god. 1933

Poznata je činjenica, da svako telovežbačko, pa i sokolsko udruženje, najviše napinje svoje snage uvek u onoj godini, kada se održava koja veća priredba, bilo pokrajinski ili svesokolski slet. Istu pojavu vidimo sada i kod češkoslovačkog Sokolstva. Čitava Tirševa jubilara godina predstavlja nam jedan veliki niz raznih priredaba, od najmanjih četnih i društvenih javnih nastupa i akademija, pa sve do okružnih i župskih sletova, a kao krunu svemu IX svesokolski slet u Pragu. Neosporno je, da je ČOS u prošlog godini izvršila zapravo jedno remekdelo i to s naponom svojih ve likih snaga. Zato postaje potpuno razumljivo, da će se posvetiti u ovoj godini najveća pažnja u prvom redu produženju ovog velikog rada, unutrašnjem čvrstom radu, jer je u mnogim mestima to veoma potrebno, bilo iz finansijskih, bilo iz opće organizacionih razloga. U mnogim mestima pokazala se je potreba za što jačim sprovođenjem sokolskog rada u novim prostorijama, u novim sokolskim domovima, letnjim vežbalištima i t. d., pa je za postignuće ovih velikih ciljeva potreban što intenzivniji unutrašnji rad, kako bi se što brže i pod što boljim uslovima moglo udovoljiti hitnim potrebama društava. — Oba savezna prednjačka zbora ČOS proglasili su, da će u tekućoj godini biti proširen sokolski vaspitni rad najviše vežbama u prirodi. Kako već sada ima više od 2/3 društava svoja letnja vežbališta, ukazuje se potreba, da se i za zimsku dobu na tim vežbalištima podignu klizališta. Za letnje doba pak, biće potrebno zbog velikog razmaha plivanja među Sokolima, da sva ona društva, koja su u finansijskoj mogućnosti, podignu plivališta odnosno kupališta. — U pogledu rada u samoj prirodi nastojeće se, da se letovanje, tenis i mačevanje što više proširi po svim društvima, gdegod to prilike dozvoljavaju. Za decu treba da se spremi što više ferijalnih kolonija.

U isti mah namerala se reformirati prednjačke škole gde bi se unapredivala specijalizacija prednjaka, kojima je zbog toga potrebno i više kratkih specijalnih kurseva. Narocito se ukazuje potreba sposobnih vodnika omladinskih odeljenja, za koje je potrebno mnogo više škola i kurseva, narocito za vodnike naraštaja, čiji je broj već nekoliko godina stalno u opadanju, dok broj i članstva i dece stalno raste.

Propisi za pretplatu na češke sokolske listove

Češkoslovačko Sokolstvo je već 1925 godine donelo odluku, koliko pretplatnika treba da ima svako sokolsko društvo na oficijelni organ ČOS »Vjestnik Sokolski«, dalje na »Cvičitelac« i »Cvičitelku«, list prednjaštva, onda za »Sokolske Besede« list naraštaja i »Vzkržišeni« list sokolske dece. V izbor ČOS ponovno je utvrdio za 1933 i 1934 godinu sve ove propise kako sledi:

Na »Sokolski Vjestnik« treba da se postara svako društvo i četa u vlastitom delokrugu da bude najmanje 1/10 svega članstva pretplaćena na taj list. Svako društvo treba da ima bar

jedan broj za svoje službene svrhe i arhivu.

Na prednjačke listove mora svako društvo imati najmanje toliko pretplatnika, koliko iznosi polovina broja svega članstva prednjačkog zbora. Ovaj propis važi ujedno i za »Cvičitelac« i »Cvičitelku«.

Omladinski listovi »Sokolske besede« i »Vzkržišeni« moraju imati u svakoj jedinici najmanje 1/10 pretplatnika od sveg broja naraštaja, odnosno dece. — Što se tiče sokolske revije »Sokol«, koju izdaje matično društvo »Praški Sokol«, mora biti pretplaćeno svako društvo s manje od 100 članova bar na jedan primerak, ako ima 100 do 500 članova na dva primerka, a kod društava iznad 500 članova za svakih 500 članova jedan primerak više.

Međunarodni zavod za sportsku pedagogiku o sletu

Izveštaj spomenutog zavoda doneo je u svom poslednjom broju među drugim gradivom opširan referat o IX svesokolskom sletu u Pragu. U ovom izveštaju kaže se među ostalim, da je poslednji slet ne samo svojim impozantnošću, svojim brojem vežbača i vežbačica premašio sve dosadašnje i prednjače sletove, nego da je postigao i po umetničkoj strani veoma velik, dosada nenadmašiv uspeh. Još nikada do sada nije uspeo tako lepo povezati telovežbu i umetnost. Poziv olimpijske konferencije od 1906 godine u Parizu, da se uvek pokuša usko spojiti vaspitanje mišica s vaspitanjem duha slavio je posle 26 godina u Pragu na sletu pravi trijumf. Izveštaj govori posle toga o vebnoj sletskoj igri »Tiršev san«, te ju potanko opisuje i kritikuje izjavivši, da je baš ovom scenom postignut dosada maksimum nastojanja, izraženih pre 26 godina pariškom konferencijom. Nijedna priredba do sada nije u ovom pogledu donela ovako lepih i za daljnji razvitak korisnijih rezultata od svesokolskog sleta. Konačno kaže da bi ovakve priredbe trebali posetiti i svi umetnici, da vide, kako je i u ovom pravcu moguće postići jake i trajne rezultate u vezi s telesnim vaspitanjem.

Glavna skupština zapadnog okruženja lužičkih Sokola

»Serbske novine« pišu: U našem Sokolstvu opažamo u poslednje vreme mnogo svežeg stvaranja. Dok su u prijašnjim godinama održavala samo sokolska društva svoje godišnje skupštine, 30 decembra održana je po prvi put i glavna skupština zapadnog okruženja u Bukecama, koja je bila veoma dobro posećena. Posle pevanja sokolske pesme podneli su svoje izveštaje svi načelnici pojedinih sokolskih društava. Društvo u Bukecama ima već velik i dobar kadar starije sokolske braće, dalje jaka omladinska odeljenja pa čak i bubnjare i pikoliste, a također i nogometnu družinu. Društvo još uvek dobro napreduje. Hrodžiansko društvo, koje isto tako napreduje, osnovalo je i odred Sokolice, te su u ovom društvu zavedene i druge sportske igre. Isto tako i društvo u Rakodžama, koje vežba zajedno s hrodžičanskim društvom ima jak odred sestara. Četvrto društvo u Sovrječanima treba u buduću da vežba zajedno s društvom u Bukecima, da se time pojača i počne s čilijim životom.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 15 o. m. u 16 časova posle podne predaje br. dr. Milorad Dragić o temi: »Dr. Jovan Cvijić i jugoslovenska ideja«.

Usled ovog predavanja otpada i biće prenešeno u drugi deo zimskog ciklusa sok. radio-predavanja br. dr. Vladimira Belajčića: »Kulturna orijentacija Sokolstva«, a koje je bilo određeno za 14 o. m.

Dne 20 o. m. predaje br. ing. Lazar Popovicki o temi: »Sokolstvo i ideja zadržavanja«.

Beogradska radio-stanica izveštava, da će se u buduću sokolska radio-predavanja, koja se održavaju svakoga petka, prenositi radijem pomenutog dana između 19 i 20 časova.

Sve izmene u pogledu časa, kada će se predviđeno sokolsko radio-predavanje stvarno i održati, a koje se izmene više puta dešavaju radi internih razloga same radio-stanice, radio-slugaši mogu doznati ili iz službenog lista radio-stanice »Radio-Beograd«, ili pak iz objava u dnevnim listovima, ukoliko to i inače ne bude javljeno u našem listu.

(Nastavak sa 1 strane)

stima izlazili iz crkve, govoreći glasno, da su došli da čuju reč Božju a ne klevete i sejanje mržnje brata prema bratu. Kako čujemo, došlo je u nekim mestima i do neželjenih incidentata. I protiv ovakvog načina otvorenog hukanja naroda mi najodlučnije protestujemo. Verujemo međutim, da će se naći puta i načina, da se ovo i ovakovo »versko delovanje« svede u granice pozitivnih zakona naše zemlje. Pitamo se međutim, da li bi ovako nešto slična bilo moguće da se događa u Italiji. Tamo su pretstavnici crkvene vlasti morali da prigru svoju glavu, kad im se je jednom odlučnom gestom dalo znati, da imaju da se brinu samo za verske potrebe svojih vernika, koji to žele i za to osećaju potrebu. I priklonili su je, osobito, kada im je Lateranskim paktom bilo garantovano dve milijarde lira... Mi međutim ne možemo da dozvolimo u današnje doba i taj luksus, da na svoju dušu plaćamo možda i još neki veći porez.

Velimo, jedina jedinstvena istina u tome Pastirskom listu je ta, da on stvarno podiže u narodnim masama uzburu. I to se ne može niti dade pobiti. Inače vrvi samim sofizmama, moralnim prodikama, i ostalim frazama, koje uvek i neprestano slušamo. A njegovu pravu vrednost ilustruje i ova evidentna kontradikcija, a koja čudnovato da je omakla učenoj konferenciji preuzvišene devetnaestorice episkopa.

Citirajući naime pre, kako se je sadanje Sokolstvo izjavilo, da je samo nastavak prednjašega — pod JSS — i da je tu izjavu, pored ostalih zvaničnih preistavnika današnjeg Sokolstva u tome smislu potvrdio u celosti i sam Savez SKJ na svojoj skupštini u martu 1931 — Pastirski list primećuje: »Uistinu, to je jasno rečeno. I što to znači? To znači, da SKJ hoće isto tako da radi protiv vere, kao što je radio i Jugosokol.«

Zatim odmah nastavlja ovako: »Ali,« govore nam Sokoli, »ta u sokolskim je pravilima jasno rečeno, kakav mora da bude odnos Sokola prema veri: »Sokolstvo poštuje svako versko uverenje i osećanje,« tako stoji u pravilima (Ciljevi i putevi str. 21) »jer smatra veru najsvetijim delom unutrašnjeg života svakoga čoveka. Zato je Sokolstvo dužno, da jednako poštuje svako versko uverenje i osećanje. Svaki član sokolske organizacije može da slobodno ispunjava zapovedi i da se ravna prema propisima svoje vere i Crkve.«

Odmah zatim veli, da je potstarosta SKJ napisao knjigu »Tiršev Sokolstvo«, u kojoj da preko mere veliča Sokolstvo i njegove ciljeve. Veli nadalje, da sve što je lepa i istinita u toj knjizi, da nije Tirševa, već da je sve to od svoga početka učila kršćanska vera i t. d. i t. d.

(Donosimo jedan kratki izvadak iz pomenute brosure br. Gangla »Tiršev Sokolstvo« da se vidi istina.)

»Sokolstvo nije verska ili crkvena organizacija i ne rešava verska ili crkvena pitanja. U Sokolstvu su učlanjeni pripadnici svih vera i crkava. Već iz toga razloga — bez obzira na gore označeno geslo sokolske slobode — u tom pogledu med nama vlada najveća trpeljivost. Ne možemo navesti broja — jer je prevelik — one braće i sestara, koji tačno izvršavaju i dužnosti svoje vere i crkve, Niko ih radi toga ne prekorava, niko ih od toga ne odvraća. Ko je sveto lice Božje u svojoj duši ozario plamenom žive vere, živeće ono tu večno, i nikakova sila neće mu ga istragiti iz tog svetišta. Ko pak nema Boga u duši, za toga Bog uopće ne postoji tako ga nosi na jeziku. Već svaki pokušaj da se poruši hram Božji, značilo bi težak prestupak protiv slobode, značilo bi oskrnjenje izvishnosti i svetosti.

I Sokolstvo također poznaje Krisstov nauku, da njegovo kraljevstvo nije od ovoga sveta, i Krisstovu zapoved, da dademo caru carevo, a Bogu Božje. I to, što je Krisst naučavao, mora da bude sveto također i onina, koji su učenici Gospodinovi i propovednici nauka o Božjoj ljubavi. Mislimo pak, da ni danas niko ne voli cinare, licemerce i farizeje, koje je već Sin Božji s bičem iz hrama isterao...«

Neposredno pak za tim Pastirski list veli i ovo:

»U sokolskom uzgoju Bog se i nikada ne spominju; nikada se članovi ne upozoravaju na vršenje verskih dužnosti, već što više radi se upravo suprotno!!!

Ovakav lapsus, da ga barem tako u najmanju ruku označimo, preuzvišena gospoda mogla su da prištede.

Najznačajniji je svakako konac ovog Pastirskog lista, koji glasi:

Predragi vernici! Dragi katolička braćo! U Krisstu je jedini spas, naša večna i časna sreća. Ostanimo verni katoličkoj Crkvi, kako što su joj verni naši očevi za više od tisuću godina našega narodnog života. Ostanimo jaki u veri naših očeva

i ne pustimo, da nas od te vere odvratu Sokolstvo, koje neće ništa da zna o našem Spasitelju i neće ništa da zna o poštenom slovenačkom imenu. Amen.

(Prevod sa slovenačkog.)

Ove drske tvrdnje mogu da se jedino pobiju paragrafima kaznenog zakonika, jer su obična kleveta.

O nekim pak incidentima, koji se imputiraju Sokolima, i koji — ako su zaista istiniti — po svojoj prirodi tako neznatni, plod su neodgovornih pojeđinaca, a ne Sokolstva i sokolske organizacije kao takove te nije vredno o njima gubiti reči. Međutim mi ovde uz to napominjemo, da imamo u rukama mnogo dokaza, koji nepobitno utvrđuju, kako su napadaji na Sokolstvo organizovani od nekih ne verskih fanatika već zagrižljivih sveštenika. Isto tako ne odgovara istini, da Sokolstvo bojkotuje pa čak i ometa crkvene priredbe; istina je baš protivno, da Sokolstvo, odnosno njegove jedinice kao i sami pojedinci, uvek gde god im je to moguće uveličaju značajnije crkvene svečanosti, a što im se uzvraća time, da ih se tera iz crkve, uskraćuju blagoslovi domova i barjaka, uskraćuju asistenciju pri sprovodima, napada s propovedaonice i preti prokletstvom njihovoj deci, ako bude polazila sokolane i sokolske priredbe.

U ostalom Pastirski list napada po duhu svoga sadržaja i bratsko češkoslovačko Sokolstvo, koje izričito napominje više puta.

Ako sada povećemo nekoje značajnije pojave i događaje poslednjeg vremena, i one čisto političke prirode i ove borbe »za versku slobodu«, i nehotice nam se nameće, i po vremenu a i po ostalim znacima, jedna njihova frapantna koincidencija, koja nam daje opravdano naslućivati, da se tu radi o jednoj dobro zasnovanoj akciji, čiji je radijus delovanja mnogo širi i čije delovanje nije tako samo platonsko. Ti skoncentrisani napadaji u poslednje

JAN JOSEFI:

Visokoškolci i Sokol

Tirš: »... bilo kamo da smo dospeli i bilo u čemu to nas ne sme da zadržava da i dalje mislimo i istražujemo, da li bi ipak možda moglo biti sve drugojačije i još bolje.«

(Naš zadatak, smer i cilj.)

U izvesnim razgovorima padne katkada reč o visokoškolcima i ne samo jedanput baš o njihovom odnosu, označenom u naslovu. Često se predbacuje, retko čujemo također hvala i priznanje. U svojem članku želim da se pozabavim s nekoliko točaka, s kojima želim da osvetlim to pitanje. Već samo zanimanje za gore spomenuto pitanje je zdrava pojava; u njem se očituje težnja Sokola da bi imao u svojoj sredini uvek zastupan odgovarajući broj sviju narodnih slojeva. Tim umesnija je briga i pažnja naprama visokoškolcima, jer iz njihove sredine treba u prvom redu da izlaze vode sokolskoga gibanja. Želimo li bilo što da popravljamo, trebamo to najpre da razumemo. Nekoliko mojih primedaba neka u tome pomogne!

Pre svega: govori se o neučestvovanju visokoškolaca u sokolskom delovanju; to se najviše opaža kod telovežbe. Vidi se veće neučestvovanje visokoškolaca nego srednjokolaca, kod kojih se u njoj (telovežbi) uopšte retko govori. Srednjokolce se često vidi u vežbaonicama. Da nije isto stanje i kod visokoškolaca, to se dade vrlo lako objasniti: većina njih biva u sedištima svojih škola. Razume se k tome još pridolaze i druge okolnosti, koje navodam. Opečineno se navada: visokoškolce nam oduzimlje sport, a srednjokolce skauting. Iako je to do stanovite mere istinito i makar su tome krive ponegde prilike u društvima, ipak se ne može govoriti o nekoj katastrofalnoj pojavi. Podimo stvari do srži i pokušajmo da popravimo pronađene greške! Čini se, da oba smera (sport i skauting) bolje odgovaraju prirodnom značaju omladine. Zašto? Najrade ću to odmah da kažem — da ne bi nastao nesporazum — da mogu postojati, po mojem mišljenju, jedna uz drugu sve tri organizacije u najlepšem skladu: skauti (češkoslovački) imaju uz viteza za uzor i sokola!

Visokoškolac, koji želi sve da rešava pravilno s razumom, po svoju, te se tako tim manje predaje toku; on je individualno raspoložen. Stoga mu sport više prija — i tu mislim na njegov uži značaj, naime, laku atletiku za razliku od telovežbe u vežbaonicama, skupne i telovežbe na spravama. Za telovežbu je točno određen čas, telovežba zahteva saučestvovanje drugih (asistencijal)

* Otprilike istovremeno, kad je prvodecembarški broj »Sokolskoga glasnika« doneo članak »Sokol i univerza« iz pera brata Al. Jakovljevića, bio je objavljen u »Vestniku Východočeské sokolské župy Píppichovy« ovaj članak, koji je napisao visokoškolac — Sokol na osnovi predavanja, koje je održao na zboru nekog akademskog društva i s kojim je izazvao živahnu debatu. Priopćujemo ga, jer bi mogao služiti također i kao osnova odnosnim diskusijama u »Sokolskom glasniku«. (Opaska pr.)

vreme, i iz vana i unutra granica naše zemlje, usmereni su na temelje našeg narodnog i državnog jedinstva; jer svaki onaj koji svojim delovanjem otežava položaj našeg naroda i koji svojim radom ruši u vanjskom svetu ugled naše države, samo otvoreno pomaže želje i nastojanja svih neprijatelja kraljevine Jugoslavije. I u tom pogledu svaka akcija koja tome samo pogoduje ne može da se odvajati i opravdava potrebama i zahtevima jedne skupine, stranke ili staleža, pa makar to bio, u ovom slučaju, i čitav katolički kler sa svim episkopatom. Stoga će jugoslovensko Sokolstvo najodlučnije odbiti svaku separatističku težnju, a koja bi htela da minira delo, koje podiže najveći duhovi, najbolji sinovi i nebrojeni vitezovi svojom krvlju i životima na bojnim poljanama. I treba svi dobro da znadu, i čitav punktatori i oni »borci za versku slobodu«, da slabljenjem svoje vlastite zemlje jačaju težnje i apetit naših neprijatelja, koji nam nisu tako daleko.

Otađzbina iznad svega!

Napisasmo ovo, tumačeći posvema želje svih naših sokolskih pripadnika kao i svih iskrenih prijatelja našega Sokolstva i našega naroda, koji nam listom izjaviše svoje ogorčenje nad nečuvanim napadima katoličkog klera, kojima je predmetom bilo naše Jugoslovensko Sokolstvo. Uvereni smo međutim, da će i Savez Sokola SKJ kao takov učiniti sve, da se Sokolstvu, kao organizaciji priznatoj od države zakonom i na čijem se čelu nalazi dični Prvenac — Soko našeg viteškog Kralja, da dolična zadovoljština, te da se u buduću poštuje njeno delovanje, ime i čast.

te je više vezana. Razbežati se i razvežbati na igralištu moguće je bilo kada, bez obzira na bilo koga.

Pre svega pogledajmo, kako može visokoškolac da slobodno raspolaze s vremenom. Njegovo je čitavo posle podne, a u ferijama čitav dan; može da ga porazdeli kako hoće. Prirodno je, da će za telesni uzgoj rade izabrati vreme, kad je još dovoljno svetlo i prijatno tople, kao prikladnije nego večernje vreme. Ako je posle podne igrao ten's, odbojku, nogomet, ako je plivao, klizao se ili smučao, tada je uvek umoran i ne ide na telovežbu.

Usled svoje slobode visokoškolac je, takorekuć, u svem svojem karakteru malo pokvaren. Nerado se veže organizatorno, boji se neprijatnih dužnosti, koje bi mu iz toga proizlazile. Morao bi svoje vreme točnije i strože da porazdeli, savladivati se, podređivati sebe i svoje najdraže radove nekom višem cilju. Nerado se organizira bilo gde.

Nerado sluša. Slušanja ima konačno dovoljno i za vreme predavanja u školi ili za vreme studiranja, gde je u dovoljnoj meri osuđen na strpljenje. Zato se visokoškolcu u mnogo slučajeva ne sviđaju zapovedi, nerado vežba proste vežbe, čije ga vežbanje sili na pozornost, i nerado vežba duže sastave na spravama. Osim toga je vežbanje na spravama do neke mere akrobatskoga značaja, živčano napinje i iscrpljuje, zahteva znatnu pozornost i koncentraciju. Stoga odgovara visokoškolcu slobodno, nevezano kretanje, kakvim se susrećemo kod lake atletike, pogotovo trčanje i nadasve igra. Situacije igre, koje se stalno menjaju, prijatno vežu misli igrača, koji ih mora samostalno videti i rešiti. To je važno: ne sluša, ali se ravna iz vlastitog nagnuća. Igra za njega najosvežavajuće, najprijatnije i najprikladnije telesno-uzgojno sredstvo.

Prekomeran je, ponegda i premarlo kritičan i otuda čak i anarhističan. Skoro se boji, da bi nećime postao smešan, na čemu zna da nade obilje grešaka i smečnosti, što se osuđuje u redovima njegovih prijatelja, takorekuć u »visokoškolskoj javnosti«. Postoji, naime, što se jasno opaža visokoškolsko, »javno mišljenje«, koje stvara na manje samostalne i manje odlučne značajve neki upliv, koji samostalno usmerava samo originalno nezavisno rasuđivanje. Da — takve prilike su visokoškolcu često dobro došle, jer zauzima položaj uzdignute izolacije; ni na što nije vezan, slobodan je, ništa ga ne obuzimlje, pred nikime nema ni najmanje odgovornosti. Sasvim je umesno, razume se, mišljenje, da je to u mnogim slučajevima samo komodnost.

Kod toga želi da bude radikalan; u tome neće da taji svoje mladosti. Starije organizacije pak kakva je takoder i Sokol, naoko isključuju mogućnost radikalnosti već radi svog dužeg postojanja, radikalnost se na glos iscrpljuje; čim duže traje, tim više gubi u očima lažiradikalna značaj radikalnosti.

Uistinu čim je manje gibanje, tim se lakše može da izravna nutrinja sa svojim ciljevima, čim je veće, tim se jače pojavljuju teškoće; ali sve zavisi o istinitosti, iskrenosti svakoga pojedinca. Sa sektarstvom ili prenapo-

tom izolacijom malo bi se popravilo i oboje bi bilo brže azil za komodnost, lažiradikalnost i nestrpljivost, nega pak za beskompromisnost i volju, te veselje za rad. Visokoškolač se danas nagiblje ovdje na desno tamo na levo, ali konačno običajno ne daje tom svojem mišljenju niti izraza s organizovanom pripadnošću. To je samo koketiranje. Premoc ožanjuje u njemu omedeni otpor proti organizato'skoj povezanosti, njegov anarhizam. Ne gledajmo te osobine bez potrebe po strani. Takav visokoškolač hoće najpre sve da ogleda, da se snade u zapletenosti smerova i historije i da objasni idejne razlike; to je duševna borba; hoće da se odluči po svojem razumu. Kod toga se ne ljuti, nego pomaže!

Sokolska misao nije bila u poslednje vreme za visokoškolača — da se tako izrazim — popularna; naprotiv, bila je vrlo nepopularna. Ko zna, zašto su mnogi visokoškolači gojili tu predrasudu, da je Sokol izgubio pravo na svoj opstanak? — Pre rata — da; tada je vodio borbu protiv narodnog nasilja, (nasilje pak je nemoralno!); budio je narodnu svest. Ali danas — u narodnoj državi — kakvu ulogu ima danas? Kao da su posle rata iščezli sa sveta Čehoslovaci, Jugosloveni, Nemci, Mađari, Francuzi, Rusi i t. d., kao da je nestalo opasnosti odnaredivanja, kao da su prestali po svojem značaju da se razlikuju po vlastitoj samonikloj kulturi, kao da život sam nije više jezično razdijeljen! Sve je još također i nadalje taklo. Ljudi istog jezika tvore posebna društva i posebne kulture. Istina je doduše, da je mnogo savremenih sredstava, koje umanjuju razlike; i to je dobro. Ta jezična podeljenost, razume se nema i ne sme da bude razlogom sporova i neprijateljstva. Ali niko ne može da izbrise sa sveta činjenice, da su ljudi jezično podeljeni. Dakle postoji nacionalni argument za Sokola još uvek, a u narodu hoće Sokol da podiže zdravlje. Da li su ljudi po svetskom ratu prestali da teže za telesnom snagom? Baš težnja za zdravljem je značajna za naše vreme. Kako su tada prazne predrasude o suvišnosti Sokola! U njima je, naime, mnogo sitnog lova za originalnošću i različitošću pod svaku cenu. Pa stoga također ponovno: Na stražu!

Često se prebacuje neiskrenost u Sokolu; dotaknuto je time pogotovo bratstvo. Iako su ta prebacivanja, možda, u stanovitim slučajevima opravdana, obično se prebacuju kao pripremljen i komadan izgovor, te služe kao opravdanje za vlastiti nered, bezbriznost i lagodnost. Ta vaigda bi ideal, s kojima se u načelu slaže, mogli i morali doći do izražaja i drugde — izvan Sokola; ali to se baš u spomenutim slučajevima ne događa.

Visokoškolač se tuži nad okorelošću sokolskih organizacija; ne razume se dobro, odnosno nije dovoljno strpljiv, da bi se složio sa starijim, koji odlučuju u sokolskim jedinicama. Sve želi hitno i odmah, a uvek to ne valja; zatim je ozlojeden i stane. Ali i na strani starijih je krivica zbog neshvatanja; to je ponajvećma zbog nesporazum, nego istinska protivnost u nazorima.

Kod univerzitetskih daka dolazi u obzir često i menjanje stanovanja; mišlim na visokoškolače iz krajeva izvan sedišta visoke škole. Tehnički nastaju iz toga neke poteškoće, a također i finansijske. Visokoškolač je znatno zaposlen sa študijem; otduda proizlazi nepravilnost njegovog dolazanja na telovežbu. Treba se podrediti nekim formalnostima. Ako želi da bude oprošćen od izdataka, obično srazmerno visokih, tada treba da uložii molbu. U vežbaonicama može da vežba samo u propisnom vežbačkom odelu ili slično; uopšte ne može potpuno da učestvuje u životu društva, često mora otkazati svoje učestvovanje na društvenim priredbama, za koje je bio umoljen, te se oseća nekako po strani od čitavog društvenog kretanja. Ali to je poglavlje za sebe. Nekojii visokoškolači uzgajaju se ponegde telesno, gde imaju za to priliku, u akademskim sportskim društvima (»Primorje« u Ljubljani, Hašk u Zagrebu i sl.). Razume se tamo im je milije, jer tamo vlada potpuno drugi duh, bez bogatog idejnog i čuvstvenog sokolskog sadržaja. Ipak su visokoškolači — većinom izvan sedišta univerze — koji teže za tim, da posećivanjem sokolske vežbaonice ne pretreaju niti za vreme svog bivanja u sedištu visoke škole, te da svažavaju najtesniju i najživlju vezu sa Sokolstvom, koje im je postalo temeljna sastojina njihovog životnog nazora. Ide se sada zatim, kako bi se najlakše došlo u doticaj kako sa srednjoškolačima, tako i sa visokoškolačima, kako bi mogli u što većem broju da učestvuju u sokolskom životu i kako bi postali nosioci Sokolstva.

U nizu svojih primedaba spomenuvši još i to, da je mnogo daka kratkovidnih. Po mojem mišljenju i po mojim iskustvima ometa taj nedostatak više vežbanje na spravama nego kod proste telovežbe. Možda je prilicno tih, koji su napustili polazanje telovežbe, kod koje se previše upotrebljavaju spravne, pa također i u leti, kad se je već odavna moglo izmeniti vežbovni raspored u korist lakoatletskih vežaba.

Nadalje mogu da dolaze u obzir klasne predrasude akademičara u demokratskom, ljudskom sokolskom miljeu, pogrešna superiornost; ali to su okolnosti podređene prirode, koje doduše, ne bi bilo pametno spregledati, ali koje pak danas nemaju nikakvog odlučujućeg značenja. Ovdje vredi, a to se mora uvek naglašavati — »Što čitav narod ne zna, niko ne zna! Što se nije dogodilo narodu, to se nije nikome dogodilo!«

K svemu ovome moglo bi se dodati i to, da mnogi neče do obuku svečan kraj. Smatram, da je za ovo poslednje razlog samo otešev nepopularnosti Sokolstva, koje se povremeno pojavii, te u opće krlke sokolske svesti. Sokolski kraj je neosporno krasan, ta to je delo jednoga od najboljih čeških umetnika; prebacivanja radi nepravilnosti nema odlučujuće važnosti; obučii ga znači, razume se, iskreno se priznavati članom Sokolstva, i priznavati sokolsku odgovornost pred javnošću.

Završavam. Visokoškolač je u celini pravilno opazio, gde su slabe strane telovežbačkog rasporeda: prevladivanje telovežbe na spravama i česti otpor u manjim jedinicama protiv slobodnog razvoja atletike ili pak zadržavanja akcija, koje bi trebale da dođu do izražaja, otpor protiv statičnim prostim vežbama, t. j. s mnogim držanjima i bez smotrene unutarnje veze, sastavljenim samo naoko, konačno protiv skupinskih prostih vežaba, i opet sastavljenih samo sa stanovišta gledaoaca. Tu je visokoškolač njegova mladost — kako se govori o njemu kao prvoborcu novih i boljih nazora — nagonski pravilno vodila. Više slobodne telovežbe, kod svake prilike: van! — na igralište, na zrak, više igara, smišljenih prostih vežaba i to onih, kod kojih više dolazi do izražaja kretanje, a manje današnjih sprava! Kod ostvarivanja tih novih smerova neretko se je naišlo na otpor ili na kompliciranost organizacijskoga

postupka i pred tima je kapitulirao. Ponegde se je u resignaciji ograničio na mrljanje i kritiku, ponegde — osobito ako je bilo premalo strpljivosti i na mnogo vatre u sebi, napustio je Sokol, da je zatim sa znatnijim trudom, ali s tim većom brižljivošću uvadao u život svoje nazore u sportskim klubovima. Istina je, da su sportski klubovi u mnogo slučajeva uhvatili tu čvrstu energiju omladine te njoj omogućili da je došla do izražaja, iako se kod njih, u usporedbi sa sokolskom praksom, o sustavnoj, nesezonskoj, narodnoj telovežbi ili barem o istinskoj težnji za njom daje teško govoriti.

Obzirom na drugojačije vremensko raspoloženje visokoškolača mogla bi se dozvoliti neka sloboda, kad bi za to postojali preduslovi, mogle bi se osnovati zasebne skupine. Da ne bi to štetilo skupnosti sviju i tesnoj vezi vežbača, iz kojeg proizlazi pravo sokolskom bratstvu, mogao bi se možda uvesti jedan zajednički čas nedeljno kao obavezan za sve, pa također i za takvu braću, koji se — osim u zimi — posvećuju tenisu ili drugim igrama i sportu, udaljuju od sokolske srži vežbača, koji se sastaju u redovnim večernjim časovima, i gube tako onaj zaželjeni odnos najtesnije bratske uzajamnosti. Taj zajednički skupni čas odlikovao bi se velikim brojem vežbača. Telovežba bi se stoga morala primerno urediti. Možda bi se dala ograničiti isključivo na redovne i proste vežbe, igre i izlete s pevanjem. S time bi se postiglo međusobno upoznavanje svih članova, preprečila bi se eventualna tvorba posebnih kasta, a otuda nesloga, nezadovoljnost i čuvstva nejednakosti. Smatram, da bi takvo uređenje bilo na mestu, da bi se dalo provesti, a da bi se također i vežbačima dopalo.

(Po »Vestniku Východočeské sokolské župi Píppichovy« — letn. XII, 12 broj — Priradio M. K-č.)

Obrasci za smučarska takmičenja

Načelnništvo Saveza SKJ izdalo je za smučarska takmičenja ove obrasce:

1) Kartoteku za smučarska takmičenja na daljinu, koja se može upotrebiti za takmičenja pojedinaca i skupina na daljinu, za takmičenja u skuku i za takmičenja u smučskim likovima; za svakog prijavljenog takmičara potrebna je po jedna kartoteka kod svakog takmičenja; cena je 50 para po komadu.

2) Nadzorni list za sva takmičenja u daljinu; za svako takmičenje potrebno je onoliko nadzornih listova, koliko je nadzornih stanica; cena je jedan dinar po komadu.

3) Kartoteka za smučarske skokove; kod svakog takmičenja u skokovima potrebna je za svakog prijavljenog takmičara po jedna kartoteka; cena je 50 para po komadu.

4) Sudski list za skokove; za svako takmičenje u skokovima potrebna su tri sudska lista; cena je jedan dinar po komadu.

5) List za dužinu skokova; za svako takmičenje u skokovima potrebno je toliko tih listova, koliko je merilaca skokova; cena je jedan dinar po komadu.

Župe i društva mogu naručiti ove tiskanice kod načelnništva Saveza SKJ, Ljubljana, Narodni dom.

Uputstva statističkog oteka Saveza SKJ

Ovih dana primiče bratske župe »Velike statističke izveštaje za 1932 godinu«, da ih što pre, a najkasnije do 20 o. m., rasture u tri primerka svakoj svojoj jedinici, naime svakom društvu i svakoj četii. Dužnost je svake jedinice, društva odnosno čete, da »Veliki statistički izveštaj« svesno i tačno ispuni, onako kako se to traži u tiskanici, ni više, ni manje. Vreme od 20 do 31 o. m. potpuno je dostatno da se izvrši ovaj posao, savezni statistički oteak neče uvažiti nikakva neopravdana zadoženja u vraćanju »Velikih izveštaja«, pošto je krajnje vreme da se u ovom pravcu jedanput počne raditi tačno i na vreme.

Svaka jedinica neka posle ispunjenja Izveštaja otpoše dva ispunjena primerka nadležnoj župi, a br. župe po jedan primerak bezodvlačno dalje Savezu na daljnji rad. Najkasnije do 5 februara moraju u svim župama da budu pokupljeni svi Izveštaji od svih jedinica, tačno i svesno ispunjeni po dotičnim društvenim časnicima.

Ravnania radi dajemo svim br. jedinicama što se tiče ispunjavanja Izveštaja još sledeće upute:

a) Napiši naziv društva ili čete čitko!

b) Isto tako upiši kome okružju pripada tvoje društvo!

c) Na pitanje br. 1; navesti broj pripadnika iznad 18 godina života, a nikako naraštaj i decu. Navesti tačan broj kompletnih svećanih odora, a nikako narodnih nošnja. — Ako jedinica ima svećanu sokolsku, bilo član-

u narudžbi treba imenovati pojedine tiskanice uvek tako, kako je to gore označeno. Odnosnu svotu i poštarinu treba uplatiti istovremeno s narudžbom na ček. račun 13.831 »Jugoslovenska sokolska matica« u Ljubljani, te naznačiti na stražnjoj strani srednjega dela položnice »Smučarski obrasci«.

Pred kratko vreme izdao je Međunarodni smučarski savez novi pravilnik za smučarska takmičenja, koji ima također raspodelnice za skokove i za sastavljena takmičenja. Pravilnik na nemačkom jeziku stoji 35 Din (s poštarijom 38 Din) — te se naručuje kod načelnništva Saveza SKJ, Ljubljana, Narodni dom. Iznos treba unapred platiti na ček. račun br. 13.831 »Jugoslovenska sokolska matica«; na stražnju stranu srednjega dela položnice napišite »Međunarodni smučarski pravilnik«.

Načelnništvo Saveza SKJ.

Upozorenja prednjaštvu

Proste vežbe za muški i ženski naraštaj za pokrajinski slet u Ljubljani izišle su u decemarskom broju, odnosno izići će još u narednom broju »Sokolica«.

privatno itd.). Za zimske prostorije nikako ne sme se napisati samo »Sokolana« nego treba da se navede: Sokolski dom, školska vežbaonica, školska soba, kino-dvorana, gostionički salon ili soba, privredna zgrada, i t. d. Kada društvo nema nijednog prostora za vežbanje zimi, treba to naročito navesti.

Što se tiče sprava i opreme vežbaonice te sviju ostalih pitanja pod tačkom 4, savezni stat. oteak moli sve jedinice, da što saveznije navedu sve zatražene podatke.

Na pitanje broj 5 ima da odgovori društveni načelnik i načelnica, odnosno tajnik društvenog prednjačkog zbora, pravilno i tačno a ne samo da napiše brojke, koje ne znače ništa. Zato treba paziti na sledeće:

a) prosečno upisan je svaki u svojoj vežbačkoj kategoriji, kada je u dotičnom mesecu makar samo i jedanput bio na redovitoj vežbi. Ko pak u dotičnom mesecu nije vežbao, ne može biti smatran kao vežbač za onaj mesec. Kada jedinica u jednom mesecu nije održala zbog bilo kojeg razloga ni jedne vežbe u dotičnoj kategoriji ili uopće u nijednoj, onda je to znak da se u dotičnom mesecu u društvu telovežbeno uopće nije radilo pa prema tome ne može biti ni jednog upisanog lica, niti jednog telovežbenog dana i t. d.

Kod prednjaka i prednjačica vodi se naročita statistika samo, ako vežbaju u posebnim časovima; inače, razume se, da se mora voditi prednjake i prednjačice u rubrikama članovi-vežbači, odn. članice-vežbačice, jer i oni pripadaju broju vežbača, odnosno vežbačica.

b) Kao jedan telovežbeni dan smatra se onaj, kada je dotična kategorija održala redovitu ili vanrednu vežbu. Sasvim je netačno kada neka društva onako općenito navadaju, da su imala u svim mesecima vazda isti broj telovežbenih dana, n. pr. 8 svakog meseca. U nijednom društvu život ne teče tako ukalupljeno pa su ovakovi navodi sav. statističkom oteku samo znak, da se u dotičnom društvu uopće ne vodi nikakva statistika pohađanja vežbi i da se za ispunjenje stat. izveštaja navadaju proizvoljne brojke, koje u nikakvom pogledu ne pokazuju tačan rad društva. Tome treba jedanput da se stane na kraj.

c) Najveća nejasnost vlada kod mnogih društava o trećoj rubrici pitanja 5: celokupan broj pohađanja vežbi. Iskustvo na polju društvenog rada pokazuje nam, da i najidealnije društvo ne može nikada postići, da bi na svakom telov. času bili prisutni svi prosečno upisani vežbači, već je na svakom pojedinom času uvek prisutan samo deo svih upisanih vežbača; stvarno je naime nemoguće, da bi naša društva imala tako idealno članstvo, koje ne bi nikada izostalo nijednog časa vežbe.

Zato treba, da braća načelnici i načelnice, odnosno tajnici prednjačkih zborova, naročito paze na pravilno ispunjavanje ove rubrike. N. pr.: ako je društvo imalo u martu 7 telov. časova

članova, a prosečno je bilo u martu upisanih najviše 24 vežbača, onda bi celokupan broj pohađanja vežbi u martu iznosio, kada svi vežbači ne bi ni jedanput izostali s vežbe: 24 × 7, t. j. 168 lica. Kako to međutim nije moguće, moramo vazda računati s manjim brojem od 168. Stvarni broj dobićemo, ako zbrojimo stvarno učešće na vežbi sviju sedam telovežbačkih časova u martu, koja je n. pr. iznosila 20, 18, 21, 17, 16, 23, 19, svega dakle 134 lica, koja su stvarno i učestvovala u vežbanju članova u martu. Ako sada broj 134 razdelimo s brojem telovežbenih časova, dobićemo prosečan broj na 1 čas u martu, koji iznosi u ovom primeru, 134 : 7 = 19,1. — Za celu godinu treba najpre zbrojiti celokupne brojeve pohađanja pojedinih meseci, kada se vežbalo, da se dobije ispod decemarske vodoravne rubrike zbroj učešća na vežbe kroz celu godinu, a što se onda razdeli s brojem telovežbenih časova cele godine, da se dobije prosečan broj pohađanja vežbi na jedan čas.

Na pitanje 6 neka odgovori društveni načelnik tačno, kako je to traženo. Svakako mora ukupan broj sviju članova i članica društvenog prednjačkog zbora biti onaj, koji se dobije ako se zbroji sve prednjake s ispitima, pomoćnike i pripravnike, jer drugih članova i članica prednjačkih zbora nema i ne može biti.

Na pitanje 7 također i o smučarstvu mora da odgovori svako društvo i četa tačno, kako sledi:

ad 1 napiše se, samo onda pozitivno, ako je društvo ili četa priredila samostalan javni čas ili nastup u svom kraju. Ovamo dakle ne spadaju okružni i župski sletovi.

ad 2 treba navesti, na kojima je drugim nastupima susednih društava, osim okružnih i župskih, sudelovalo društvo ili četa kod vežbanja. Tu se ne misli i na samo sudelovanje, te se to ne uzima u obzir i prema tome se to ne beleži.

ad 3 Odmah iza stava »sudelovanje na okružnom i župskom sletu« treba napisati, gde je održan okružni, odnosno župski slet te ispuniti sve propisane rubrike tačno.

č) Konačno pripominjemo, da je hitno potrebno za sastav statistike za 1932 godinu, da sve jedinice što pre ispune svoje velike statističke izveštaje te da ih u određenom terminu vrate nadležnoj župi.

Svaka župa neka odmah posle primitka izveštaja jedan otpoše dalje saveznom statističkom oteku u Beograd, da se može odmah započeti s radom te da tako sav. stat. oteak uzmogne već na glavnoj skupštini krajem aprila podneti svoj izveštaj o stanju našeg Sokolstva krajem 1932 godine. Pri tome treba osobito paziti, da izveštaji, koji su određeni za Savez, ne zastaju u župama i da se tamo gomilaju.

Sve netačne jedinice objavice mo već u drugoj polovini februara u »Sokolskom glasniku«. — Zdravo!

Statistički oteak Saveza SKJ. Beograd, 10 januara 1933.

Higijena vežbaonice

(Svršetak.)

Sprave. — U vežbaonici ne sme biti mesta za nepotreban nameštaj, u njoj ima da bude samo ono što služi za vežbu. Sprave treba da su lako pokretljive zbog čišćenja poda, a i one same moraju se čisto održavati. U modernim vežbaonicama potrebne sprave se i ne nalaze u sali gde se vežba, već u pobočnim ođajama, odakle se za vreme vežbe unose u salu. (Sportforum u Berlinu). Naročito horizontalne i kose delove sprava treba svakodnevno vlažnom krpom brisati. Gvozdenne sprave lako rdaju, te ih treba po mogućstvu cinkovati ili premazati masnom bojom.

Obratiti pažnju da sprave nisu naprsle jer iz toga mogu proizaći ozlede kod vežbača. Potrebno je, da s vremena na vreme stručno lice pregledava sve sprave, naročito viseće, u pogledu njihove stabilnosti. Kod punjenih sprava (konj, jarac, sto za skok i t. d.), koža mora biti cela i šavovi čvrsti, da njihov sadržaj pri vežbi ne ispada napolje i stvara prašinu. Isto tako i daskne za skok treba održavati čisto i često pregledati, da se vežbači na njima ne ozlede.

Madraci. — Na kvalitet madraca, kao i na postupak sa njima, treba obratiti najveću pažnju, jer su oni najveći izvor prašine, a i neuputno rukovanje s njima najviše kvari čistoću vazduha u vežbaonici. Madraca ima prema sadržaju, kojim su punjeni raznih: sa morskot travom (ova se brzo sitni), sa »rosharom«, mešavinom strugotina i peska, sunderima i t. d. Upotrebljavaju se još i asure od kokosa, ali se ove lako pune prašinom. Izgleda da su za sada najbolji, ali i najskuplji, madraci ispunjeni konjskom dlakom »rosharom«, a obloženi gustom proševnom govedom kožom. Najmanji kvar na madracima treba hitno popraviti. Svakodnevno treba ih brisati vlažnom krpom i dobro čistiti. S vremena na

vreme dobro je očistiti kožu benzinom. Prilikom vežbe ne smeju se vući po podu i bacati sa visine na pod. Mešto, sa koga se madraci, posle vežbe uklone, treba prevući vlažnom krpom, da se pokupi prašina, koja je ispod njega na podu ostala.

Raspored vežbi. — U vežbaonici treba izbegavati ili svesti na najmanju meru trčanje, skakanje, igranje loprom i t. d., i sve ono što stvara prašinu, a naročito pre ili za vreme časa. Ovakve vežbe treba principijelno ostaviti na kraju časa, posle koga nema vežbanja drugih grupa. Pri tome otvoriti, po mogućstvu što više prozora na vežbaonici, s obzirom da se i vežbači sami pri ovakvim vežbama jako zagreju.

Pljuvaonice. — Za održavanje čistoće potrebno je u vežbaonici postaviti dovoljan broj pljuvaonica. Njih treba tako postaviti da vežbačima ne smetaju, ali da su ipak svima dobro uočljive. Pljuvaonice mogu biti napunjene suhim materijalom (pesak, strugotine), glavno je obratiti pažnju na njihovo redovno pražnjenje i dezinfekciju.

Svlačionice. — Svlačionice treba prema vežbaonici tako postaviti i odvojiti, da vazduh iz njih, koji se isparanjem odela i obuće znatno kvari, ne dopire do vežbaonice, i da se u njih može ući bez prolaza kroz vežbaonicu, neposredno spolja. One se isto tako moraju čisto održavati i dovoljno provetravati. Ormani za ostavu vežbačkog odela imaju rešetke na vratima, koje dozvoljavaju pristup vazduha i provetranje odela. Gvozdeni ormani i čiviluci su bolji od drvenih, jer se lakše čiste. sem toga u svlačionici treba predvideti dovoljno klupa za sedenje radi lakšeg svlačenja i oblačenja. Pod od svlačionice treba da je drven; pod od cementa ili drugog kamenja je hladan. Svlačionica treba da je dovoljno

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

osvetljena i prostrana, da se prilikom smena pojedinih grupa vežbača ovi ne tiskaju i jedni druge ne ometaju u svlačenju i oblačenju.

Kupatilo. — U sadanje vreme ne može se ni jedna vežbaonica zamisliti bez kupatila. Najzgodnije i za potrebe vežbača najpodesnije je kupatilo sa tuševima. Visina kupatila treba da bude najmanje tri metra, jer tuševi treba da su bar jedan metar iznad glave kupatila. Tuševi sa toplom vodom potrebni su za održavanje čistoće tela; za ovu svrhu voda treba da je topla oko 30° C. Ako se voda ne može istovremeno zagrevati sa ogrevom vežbaonice, potrebno je kupatilo prema prilikama improvizirati na najpodesniji način. Kupanje pod tušem zahteva 20—30 litara vode na jedno lice radi pranja celoga tela za vreme od pet minuta. No dovoljno je kod redovnog kupanja i tri minuta vremena za jednog vežbača, što razume se smanjuje i količinu vode. Tuševi treba da se otvaraju pomoću pritiska nogom ili odvrtnjem točka, jer pomoću vučenja žicom uvek je jedna ruka zauzeta držanjem, te se ne može iskoristiti za pranje. Ako mlaz iz tuševa pada koso na telo pod 45°, pritisak na telo je manji, što je za pranje bolje nego kad mlaz pada upravo ožgo na glavu. Voda za osvežavanje može biti i od 20° C; hladniju mogu upotrebiti samo oni, koji su na nju već naviknuti; specijalno za pranje nogu mogu se postaviti i korita od cementa duboka oko 30 cm.

Pod u kupatilu treba da je od kamena (cementa, asfalta i t. d.), nagnut prema odvodnom kanalu i pokriven drvenim lestovima. Odvodni kanal treba predvideti dovoljno širok, da se lako može čistiti, ako se zapuši. Zbog vodene pare, koja se pri kupanju toplom vodom stvara, kao i zbog prskanja vodom, zidovi kupatila treba da su obloženi pločicama ili prevučeni postojnom masnom bojom. Pored kupatila treba imati i odeljenje za sušenje i brisanje. Za brisanje tela svaki vežbač treba da ima svoj ubrus ili se mogu nabaviti po nekoliko desetina metara dugački ubrusi namotan na valjak.

Gde ma iz kojih razloga, nema kupatila, treba sagraditi bar umivaonice sa dovoljno slavina. Umivaonici od pleha ne koštaju skupo. Red pri kupanju i striktno održavanje čistoće održava kupatilo dugo vremena u dobrom stanju.

Nužnici. — Ništa manje nisu od higijenskog značaja po vežbaonice nužnici jer se njihova nečistoća, koja može biti veoma opasna, lako nogama i odelom prenosi u vežbaonice. Engleski klozeti za sedenje sa vodenim ispiranjem su bez sumnje najbolji, ako se održavaju čisto i upotrebljavaju pravilno. S obzirom na veliki broj lica, nedostatak kanalizacija, praktični su i nužnici tipa „čučavca“ podesni za čužanje. Pod kod ovih nužnika je od betona i spređa imaju izdignuta mesta za noge. Kod ovih nužnika je dobro, što telo ne dolazi u dodir sa šoljom i daskom kao kod engleskih, ali pri neuputnoj upotrebi (što je u ostalom slučaju i kod najboljih sistema nužnika), lakše se noge uprljaju nečistoćom. Posađe-mokionice treba odvojiti zasebno, jer se čistoća onda bolje održava. Čistoća i red u nužnicima mnogo zavisi od osvetljenja, što se našlost često zaboravlja; također i ventilacija klozeta treba da je dovoljna, jer se zadah lako prostire po susjednim prostorijama. Uz nužnik treba uvek namestiti i česmu za pranje ruku. Nužnik treba često za vreme vežbe nadgledati u pogledu čistoće, a posle časova ga temeljito očistiti i dezinfikovati pogodnim sredstvima (hlorni kreč, karbol). Hodnici koji vode u svlačionicu, vežbaonice, kupatilo i t. d., kao i druge prostorije moraju uvek biti čisti, osvetljeni i topli.

Čistoća tela. — Za higijensko održavanje vežbaonice od velike je važnosti i čistoća tela kod vežbača. Ne uzimajući u obzir štetne posledice, koje čistoća tela sama po sebi može imati po čovečiji organizam, ova ima i svoga udela u zagadivanju vazduha, u kome se čovek sa nečistim telom bavi i kreće. Neprijatni gasovi, koji se usled raspadanja organskih materija sa nečiste kože vežbača razvijaju, u mnogome doprinose kvarenju vazduha u vežbaonici. Sem toga telo vežbača često dolazi u dodir sa telom svojih drugova, kao i sa spravama. Isto tako zadah iz usta usled pokvarenih i nečistih zuba, ne samo što zagaduje vazduh, već neprijatan i za okolinu. Najzad posledice nečiste kože mogu biti razna kožna obolenja, koja se po nekada mogu preneti i na zdrava čoveka. Sve ovo neminovno zahteva, da se na čistoću tela kod vežbača obrati osobita pažnja. Redovnim kupanjem u toploj vodi sa obilnom upotrebom sapuna postiže se ovo lako. Ni jednog vežbača sa prljavim telom ne treba pustiti da vežba, dok se prethodno ne okupa. Najidealnije bi bilo kada bi se vežbači neposredno pre i posle vežbanja kupali, kako je to u mnogim drugim sportskim disciplinama uobičajeno.

Izgleda paradoksalno videti jednog vežbača sa prljavim telom, vratom i usima, neurednom dugom kosom punom peruti i druge prljavštine, crnim dugačkim noktima i t. d. kako vežba jer je čuo »da je to dobro po zdravlje«. Ovde se ponova nameće pitanje izgradnja kupatila kod svake vežbaonice, s obzirom na mnoge siromašne članove-vežbače naših društava. Nama izgleda da je ovo mnogo korisnije i bliže cilju Sokolstva, nego razne socijalne akcije za potpomaganje siromašnih članova!

Vežbačko odelo. — Ništa manje važnije nije na čistoću vežbaonice vežbačko odelo. Vežbanje u uličnom odelu ne samo što smeta samom vežbaču, već ga izlaže i materijalnoj šteti, ako ovo iscepa i pokvari, a da ne spominjemo koliko lepota same vežbe od toga gubi. Sa uličnim odelom vežbač škodi i sebi i svojim drugovima, jer istresa i ostavi u vežbaonici svu u toku dana na njemu pokupljenu nečistoću, da je on i ostali vežbači u vidu prašine i vazduha udišu. Zato je ne samo interes vežbača, već i svi zdravstveni razlozi zahtevaju, a u prvom redu čistoća vežbaonice, da se ni jednom vežbaču ne dopusti vežbanje u običnom, uličnom odelu. Ali i vežbačko odelo treba da je uvek čisto, jer često dolazi za vreme vežbe u dodir sa telom drugih vežbača. Ono se pak brzo prlja, jer kupi sa tela znoj, mast, perut i drugu nečistoću, koja se pri vežbanju kao i pri svakom telesnom radu, na koži stvara; ova nečistoća na odelu, isto kao i na telu, posle izvesnog vremena se raspada i stvara neprijatan zadah. Sem toga i sprave doprinose njihovom brzom prljanju.

Odelo treba često provetravati, a obuću čistiti. U vežbačkoj obući obično se skuplja dosta prašine, te je zato treba često napolju dobro istresti. Pri ostavi vežbačkog odelu u ormari-ma ne treba ga savijati, već rastresito obesiti, da ima što većeg dodira sa vazduhom. Vežbačko odelo treba s vremena na vreme oprati, kao i rublje, jer se pri vežbanju brzo zaprlja.

Bolesni vežbači. — Za higijenu vežbaonice od značaja je i uklanjanje bolesnih vežbača iz vežbaonice. Povećan napor pri vežbi direktno škodi bolesniku, ali i samo njegovo prisustvo među zdravim ljudima može po i ove imati štetne posledice. Narocito vežbači, koji kijaju i kašlju, mogu lako zaraziti svoje drugove, a ne treba zaboraviti, da mnoge zarazne bolesti počinju sa ovim znacima. Tako isto vežbače sa kožnim obolenjima, čirevima, ranama, obolenja očiju i t. d., ne treba zadržati da vežbaju, jer su i oni isto tako opasni po druge vežbače. U opšte svakom vežbaču na kome se primeti ma kakvi znaci obolenja treba zabraniti vežbanje, dok se potpuno ne oporavi.

Pristup k vežbaonici. — Za održavanje čistoće u vežbaonici treba da je prilaz ka zgradi, gde se vežbaonica nalazi čist. Popločane putanje sa dovoljno ubrišaća obuču pred vratima omogućavaju ovo u velikoj meri.

Soba za lekara. — Pri svakoj vežbaonici treba i predvideti jedno odeljenje za lekarski pregled vežbača i ukazivanje prve pomoći ozleđenim prilikom vežbe. Ovo odeljenje treba da je po mogućstvu odmah kod vežbaonice, tako da se u njega iz vežbaonice neposredno može ući. Lekarska kontrola i nadzor vežbača može mnogo doprineti higijeni vežbaonice. U ovoj lekarskoj sobi treba uvek imati dovoljno zavoynog materijala, jer se i najmanja ozleda mora brizljivo previti, da se izbegnu posledice koje mogu nastupiti, i ne samo učiniti vežbača nesposobnim od vežbanja za izvesno vreme, već mu ugroziti i život.

Sve ove higijenske mere za održavanje čistoće u vežbaonici mogu se sprovesti samo dobrom organizacijom, disciplinom i primerom. Dugi govori pred vrstama zamorenih vežbača ne vode cilju, ako im se ne da mogućnost i očigledno ne pokaže korist higijenskog održavanja vežbaonice. Dati mogućnost jednom vežbaču da se jednom-dva puta temeljno okupa, da oseti lično blagodeti čistoće na svome telu i da se vremenom s time srodi, vredi mnogo više nego niz higijenskih govora pred vrstom!

U tome pravcu imaju saradivati ne samo lekari društva, već mnogo vi-

še prednjaci i oni, kojima je povereno vodstvo fizičkog vaspitanja ovih mladih ljudi.

Dr. Milorad I. Feliks — Beograd.

Iz telovežbačkog sveta

UTAKMICE NA OLIMPIJADI U LOS ANDELESU U GIMNASTICI

Tek sada raspoložemo s nekim rezultatima o gimnastičkim utakmicama, održanim prilikom X Olimpijade u Los Angelesu. Na utakmicama bilo je prisutno svega 48 takmičara, od njih 21 Američanin, 5 Finaca, 4 Mađžara, 7 Italijana, 6 Japanaca, 5 Meksičana i 1 Švicar, koji je za vreme same utakmice, zbog nepravednog sudjenja, otpustio, kako smo već svojevremeno izvestili. U natecanju vrsta, prva je bila vrsta iz Italije sa 541-85 tačaka, druga USA sa 522-275 bodova, treća Finska sa 509-875 tačaka, četvrto mesto postigli su Mađžari sa 463-65 tačaka, te konačno Japanci sa 402 tačke. Razume se, da od svih vrsta predstavljaju ove brojke samo zbroj četiriju najboljih vežbača, koji su se takmičili samo u prostim vežbama, te na spravama i premetima na konju. Kao najbolji pojedinac izišao je iz utakmice Italijan Neri sa 140-625 tačaka, drugi Mađžar Pelle sa 134-925 tačaka, treći Savolainen (Finac), a daljnja dva mesta osvojili su također Italijani. Švicar Mic (Mietz) otpustio je od takmičenja već odmah posle prvih vežbi zbog krivog sudjenja mađžarskog sudije, kojeg je podupro i italijanski sudac. Zato je prvo mesto u prostim vežbama postigao mađžarski takmičar Pele, drugo Mic, treće Italijan Lertori. Prva mesta na pojedinim spravama osvojili su: Pele na vratilu i konju, Neri na razboju i t. d. Dok na prošlogodišnjoj Olimpijadi nisu učestvovali sokolski takmičari, pristalice potpuno drugog telesnovaspitnog sistema, pojavili su se po prvi put Japanci i Meksičani, što znači, da će na narednoj Olimpijadi doći do veoma interesantnoga takmičenja. Još je uvek otvoreno pitanje da li će Sokoli uopće nastupiti na olimpijadama i međunarodnim utakmicama, dok se ne izmeni sam takmičarski način, a naročito način sudjenja.

PODACI O ČESKOSLOVAŠKOM ORLU

U godini 1923, za vreme najjačeg razmaha českoslovačkog Orla, ova je organizacija predstavljala drugu najjaču organizaciju u Českoslovačkoj. Danas su českoslovački Orlovi tek na trećem mestu, što se tiče broja pripadnika. Od 1923 godine broj jedinica se je promenio, te je spao od 1199 na 1167, u toku deset godina raspalo se je 226 jedinica, a osnovalo se je 228 društava, s toga gornja razlika. Najjače je orlovsko društvo u Češkim Budejovicima sa 608 članova, za njim sledi Ličana sa 608 članova, u Olomouci, Pištjani III i t. d. Već iz ove nekoliko imena vidi se, da postoje dosta jake orlovske pozicije u nekim mestima Slovačke, dok je centar još uvek u okolini Brna, iako već u opadanju.

GRADSKI STADION U ITAL. GRADU BOLONJI

U srednjotalijanskom gradu Bolonji, sagradila je gradska opština veoma podesan stadion za sve svoje gradske i za državne osnovne, srednje i visoke škole, gde vežba takorekuć sva omladina škola ovog grada po jednom određenom nacrtu i rasporedu. Nad vežbanjem sviju škola i odeljenja vrši se naročiti lekarski nadzor od strane gradskog fizikata. Na samom stadionu nalaze se pored vežbalista još dve vežbaonice za vežbanje na spravama, dalje velika dvorana za veštacko vežbanje veslima i t. d. te za izvajanje skokova i drugih atletskih vežbi. Za vežbanje teške atletike i boksa određena je četvrta dvorana, a uz to je još i dvorana za javne nastupe, hrvanje, konačista za profesionalne igrače i sportiste, te razume se kupatila, prskalice i t. d. Postoje još i posebne prostorije za kinematografiju i fotografiju, kako bi se i u ovom pogledu moglo prikupiti što pre najboljih slika od svake priredbe.

je, da se drže govori pred vrstom i to redovno za sve članstvo po jedan govor nedeljno. Govore će držati braća iz prosvetnog odbora, ali uvek u spozrazumu s predsednikom. Pored ovih govora, pošto se društvo nalazi u Domu privrednika, Sokoli će prisustvovati redovnim mesečnim sastancima Privrednikove omladine, na kojima se vrše predavanja s temom i za njih veoma korisnom, najviše o radu, druželjblju, čistosti, štednji i sl.

Prosvetni je odbor ovako konstituisan:

Predsednik brat Dura Terzin; tajnik brat Stevan Zukula; novinar brat Dura Terzin; knjižničar brat Stevan Prica; izvestilac za širenje sokolske štampe brat Stevan Todorčić; braća Dragoljub Petrović, Vučić Vid, Anadolj Konovalov i Ilija Trninić su članovi DPO.

KONFERENCIJA PROSVETARA BEOGRADA, ZEMUNA I PANČEVA

Prosvetni odbor Beogradske župe održao je konferenciju prosvetara Beograda, Zemuna i Pančeva na kojoj su pretresana nekoliko vrlo važna pitanja iz oblasti sokolskog prosvetavanja.

Konferenciji su prisustvovali iz sledećih društava: Beograd-Matica, Beograd I, II, III, IV, V, Zemuna i Pančeva, članovi ZPO, starešina župe, a predsedavao je predsednik ZPO brat dr. Milan Glavinčić.

Na konferenciji su se pretresale ove tačke:

- 1) Uzroci slabog prosvetnog rada u beogradskim sokolskim društvima;
- 2) Proslava 1. decembra, Vidovdana i Zrinjskog Frankopana;
- 3) Agitacija za prikupljanje novog članstva;
- 4) Eventualija.

Kao što se vidi iz programa pretresana su ona pitanja, koja najviše tangiraju sokolski prosvetni rad i njegov budućni pravac. Svi su se složili u tome da dosadnji prosvetni rad nije imao zavidnog uspeha. Ovakvo stanje obrazložili su gotovo svi podvlačeći jedno isto, t. j. u Sokolu ima vrlo mali broj onih, koji rade na prosvetnom polju. Predloženi su mnogi predlozi za budući prosvetni rad, date su nove ideje, kojima će ZPO pokloniti veliku pažnju pri izvođenju svoga rada. Što se tiče proslave 1. decembra, Vidovdana i Zrinjskog Frankopana rešeno je, da u Beogradu sva društva proslavljaju zajednički, a ZPO daće program. Kao treća tačka dnevnog reda pretresano je pitanje kako da se izvodi agitacija za novo članstvo. O ovoj tački bila je duga diskusija, pa je rešeno da se povede akcija, pošto ima dovoljno članstva, da u sokolanama bude što više discipline i reda, a agitovanje da se vrši preko dece i naraštaja.

Na kraju konferencije, koja je trajala dva dana, rešeno je, da se s ovakvih konferencija može izvući velika korist i pouka.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO KRIZEVCI

Glavna skupština Sokolskog društva u Krizevcima održana je 8. januara uz prisustvovanje 52 člana društva. Skupštinu je otvorio dosadnji zamenik starešine br. Rudolf Zagar, stavljajući na dnevni red čitanje izveštaja pojedinih funkcionera društva.

Župa Kragujevac

PRVI ŽUPSKI PROSVETNI TEČAJ

Posle konstituisanja župskog prosvetnog odbora prosvetni rad, koji je bio u zastoju, krenuo je s mrtve tačke.

Najveća zasluga pripada prvom osmorednom tečaju, koji je priredio Savezni prosvetni odbor od 7 do 15. avgusta 1932. god. u Novom Sadu. Na ovom tečaju učestvovali su predsednik župskog prosvetnog odbora brat Sava Đukić, profesor, i sestra Ljubica Filipović, profesor.

Prvi zadatak posle organizacije prosvetnog rada bio je ovaj tečaj koji je održan 30 i 31. decembra 1932 i 1. januara 1933. god. u Kragujevcu u sedištu župe.

Tečaj su posetila i braća iz Saveznog prosvetnog odbora i to predsednik dr. Vladimir Belajčić i tajnik dr. Niko Mrvoš. Sem ovih na tečaju su preda-

Iz tajničkog izveštaja vidljivo je, da je u minuloj, 1932. godini primljeno 278 dopisa te održano 21 sednica odbora. Tokom godine priredeno je 6 časovnih i 2 akademije. Tekom godine bilo je i promena u odboru: odlazak brata dr. Dragutina Grdenića u Zagreb, premeštaj tajnika br. Fribeca Zvonimira, čiju je dužnost preuzeo statističar društva br. Kurpez Stjepan.

Blagajničko poslovanje u današnje vreme bilo je prilično zadovoljavajuće, s primitkom 13.428 Dinara te izdatkom od 12.873 Din.

Izveštaj načelnika daje osrednju sliku rada u društvu koje nije moglo razviti svu svoju aktivnost radi nedostatka tehničara, ali i bez njih učeno je ipak nešto. Održano je 256 vežbovskih sati sa 2048 vežbača. Nastupilo se na okružnom sletu u Sv. Ivanu Žabnu, gde su članovi-vežbači na natecanjima postigli jedno prvo, 4 druga i 5 trećih mesta. Muška i ženska deca nastupila su na javnoj vežbi u Vrbovcu, a tako i članstvo. Najbolji uspeh postignut je na svečanosti akademiji 1. decembra, gde je u 8 tačaka nastupio 101 vežbač, a sama izvedba pojedinih tačaka bila je na potpunom sletu. — Pred vrstama održano je 17 raznih sok. predavanja. K tome se priključuje izveštaj prosvetara, koji je održao 7 predavanja za sve članstvo.

Nakon podeljenog apsolutorija starom odboru predložen je i izabran akla-maćjom novi, koji sačinjavaju sledeća braća: starosta Rudolf Zagar, zamenik dr. Đuro Gojković, načelnik Vlado Heruc, zamenik Stanislav Kovačić, načelnica Milica Smrček, zamenica Ljubica Vuković, Vuković Straka, tajnik Kurpez Stjepan, blagajnik Živoder Josip, prosvetar Smičklas Dane, ekonom Rabudić Franjo i statističar Stanislav Kovačić.

Skupština je završena zahvalom starešine na danom poverenju, pozivajući prisutne, da u ovoj godini pokušaju više zauzimanja i interesa za društveni rad, čega do sada na žalost nije bilo.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO ŽALEC

Člani dramskega odseka so upri-zorili v nedeljo, dne 19. decembra 1932. opereto »Beg iz harema«, ki jo je spisal in uglasil br. Radovan Gobec. — Snov je vzeta iz dobe turških vpadov. Opereto v dobro bi se dale nekatere manj bistvene stvari izpremeniti. — Igralci so igralsko nad pričakovanje dobro rešili svojo nalogo. Če upoštevamo, da igralci niso šolani pevci, je opereta tudi v pevskem oziru zadovoljivo izpadla. Opereto so zelo povzdignili rajalni in baletni deli; baletni nastop janičarjev so morali celo na odprti sceni ponoviti. Sestelanski orkester je diskretno in skladno spremljal. — Režiral je spretno br. Stokelj. — Kostumi so bili primerni in efektni. — Kulise so bile domače delo, a umetniško neoporečne. — Pohvaliti moramo marljivo članov in podjetnost mladega avtorja. — Nameravana gostovanja morajo radi tehničnih ovir zaenkrat odpasti. S. T. K.

Jesam li poslao preplatu? za sokolske listove?

Župa Kragujevac

PRVI ŽUPSKI PROSVETNI TEČAJ

Posle konstituisanja župskog prosvetnog odbora prosvetni rad, koji je bio u zastoju, krenuo je s mrtve tačke.

Najveća zasluga pripada prvom osmorednom tečaju, koji je priredio Savezni prosvetni odbor od 7 do 15. avgusta 1932. god. u Novom Sadu. Na ovom tečaju učestvovali su predsednik župskog prosvetnog odbora brat Sava Đukić, profesor, i sestra Ljubica Filipović, profesor.

Prvi zadatak posle organizacije prosvetnog rada bio je ovaj tečaj koji je održan 30 i 31. decembra 1932 i 1. januara 1933. god. u Kragujevcu u sedištu župe.

Tečaj su posetila i braća iz Saveznog prosvetnog odbora i to predsednik dr. Vladimir Belajčić i tajnik dr. Niko Mrvoš. Sem ovih na tečaju su preda-

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

IZ UREDNIŠTVA

Umoljavaju se br. društva i čete, da nam odmah po održanju svojih glavnih godišnjih skupština pošalju s ovih svoje izveštaje, ali u što moguće kraćem i zbijenijem obliku. Nadalje molimo, da se naročito imena pišu posve jasno i čitljivo.

Župa Beograd

SOKOLSKO DRUŠTVO BEOGRAD VII

Sokolsko društvo Beograd VII, koje je pre kratko vreme osnovano, održalo je konstituirajuću sednicu prosvetnog odbora. Na toj sednici rešeno

Nastavnici i učesnici prvog župskog prosvetnog tečaja u Kragujevcu.

svetni rad na selu, Uloga Sokola u svetskom ratu, Sokolske knjižnice i čitaonice, Organizacija, Pozorište i lutkarstvo, Trezvenost i štednja, Značaj telesnog vežbanja. Održano je svega 23 časa, od kojih je bilo 5 časova vežbanja. Održano je i 5 govora pred vrstom i kritika istih.

Na kraju je održana živa diskusija o tečaju, a zatim konferencija prosvetara. Govorilo se o stanju sokolske prosvete u župi i doneti su zaključci da se ovo stanje poboljša.

Učesnika je bilo prijavljenih 55, a tečaju je prisustvovalo 46. Od kojih je bilo: sestara 12, a braće 34 i to iz 13 društava i 8 četa.

Za žaljenje je što 10 društava i 13 četa nisu uopšte poslali nijednog učesnika. Najviše je bilo iz društva Kragujevac-Matica (17); Kruševac (4); Kragujevac 1, Kraljevo, Svilajnac, Subotica, Guncati Borač (po 2); Bagrdan, Gornji Milanovac, Jagodina, Natalinici, Ravna Reka, Sisevac, Čačak, Čuprija, Globoder, Brnjica, Toponica, Guberevac i Velika Drenova (po 1).

Tečaj je bio uređen na internatskoj osnovi i doprineo je međusobnom upoznavanju sadašnjih i budućih prosvetara ove župe.

Nastava je s vežbanjem izvedena u sokolani društva Kragujevac-matica, a braća su bila smeštena u internatu Muške gimnazije, a sestre u internatu Ženske učiteljske škole.

S pravom možemo očekivati, da će učesnici shvatiti svoju sokolsku dužnost i svim silama nastojati da i sokolski prosvetni rad u ovoj župi stane u isti red s radom većine župa.

Župa Karlovac

SOKOLSKA ČETA GENERALSKI STOL Svečana akademija

Dne 31 decembra prošle godine priredila je naša četa svečanu akademiju, koja je uspjela iznad svakog očekivanja i moralno i materijalno.

Akademija je priredena u osnovnoj školi u 8 sati naveče. Bila je za naše mesto vanredno posećena, sva su mesta bila popunjena. Bio je prisutan sreski podnačelnik ogulinski g. Pamić, opštinski načelnik brat Puntarić, inače tajnik naše čete, te mnogi drugi odličnici iz mesta i okolice. Brat Mohorić, prosvetar, s braćom: Mlincem, Delačom i Kovačevićem lepo je dekorisao i osvetlio dvoranu.

Program je tekao ovim redom: 1. Pozdrav prisutnima, u ime bolesnog br. starešine Tatalovića, održao br. Mohorić. 2. »Sokolska pesma« od br. Josipa Matešića, deklamirala sestra Danica Skrtić. 3. Vežbe ženskog podmlatka sa zastavicama. 4. Vežbe muškog podmlatka. 5. Vežbe ženskog naraštaja, br. društva Dugaresa. 6. Vežbe muškog naraštaja. 7. Vežbe seljačkih četa za Prag. 8. Društvene praške vežbe članova.

Sve ove tačke izvedene su lepo i precizno, što je zasloga br. načelnika Josipa Mlinca, br. Filipa pa Koka i br. Mohorića, koji su uvezbali i predvodili svaki svoje kategorije. Sve tačke izvedene su po kategorijama naše čete, izuzev vežbe naraštajki, koje je doveo br. Kok iz Dugereše. Publika je sve vežbe popratila gromkim pljeskom.

Iza vežbi društvenih i praških, koje su zaslugom br. Mlinca najlepše uspele, sledio je skupni nastup sviju kategorija. Br. Joso Matešić, zamenik načelnika, održao je predavanje: »Sokolstvo i selo«. Prikazao je u markantnim crtama razvoj Sokolstva na selu, njegov zadatak smer i cilj u prošlosti i sadašnjosti. Njegov govor bio je često prekidan dugotrajnim aplauzom. Na koncu je pozdravio Nj. Vel. Kralja, Nj. Vis. Prestolonaslednika, br. Gangla, br. Malovića, predstavnike vlasti, br. jedinica i dr. Gromki trokratni »Zdravo!« popratio je pozdrave brata Matešića.

Dugotrajn aplauz sledio je nakon predavanja brata Matešića.

Podmladak je otpevao vrlo skladno pesmu »Jugoslavijac«, a zatim je sestra Verica Skrtić deklamovala pesmu »Srećno novo leto« od brata Matešića. Ova lepa pesmica ostavila je ugodan dojam na sve prisutne.

Na koncu je brat Mohorić u ime bolesnog, ali prisutnog brata starešine Tatalovića zahvalio se prisutnima na brojnom odzivu.

U vezi s akademijom nastavila se animirana sokolska silvestrovska zabava kod br. Tatalovića uz svirku domaćeg tamburaškog zbora. U pola noći recitirao je, uz prigodan govor, br. Mohorić pesmu »Srećno novo leto« od brata Josipa Posleka, poznatog jugoslovenskog župnika i člana uprave naše čete, u kojoj su lepm načinom izražene sve želje što ih svaki Soko i Jugosloven želi o novoj godini braći i prijateljima.

Jutarnjim vozovima otišli su gosti kućama i tako je završila ova uspeša akademija, koja je kao i proletoš javna vežba dala dokaza visokoj jugoslovenskoj i sokolskoj svesti našega sela.

Nakon uspešnog sokolskog rada naše čete u 1932 god. možemo se opravdano nadati da ćemo skoro moći postati samostalnim društvom.

Drugu akademiju priređuje naša četa o Uskrsu ove godine. —

J. M. Č.

Župa Ljubljana

ZUPNE SMUČARSKÉ TEKME

Župne smučarske tekme razpisuje župno načelnništvo za nedelju, dne 29. januara 1933. u okolici Črnuča in Ježice pri Ljubljani. Tekmujejo samo na daljavo pripadnici vseh oddelkov kot posamezniki, in sicer člani in moški naraščaj dopoldne ob 10. uri z nastopnim mestom in ciljem skupno pri opekarni v Črnučah, vsi ostali (članice, žen. naraščaj in oboja deca) oddelki pa popoldne ob 14. uri z mestom nastopa in ciljem skupno v bližini gostilne »Tavčarjev dvor« na Ježici. Razglasitev vseh uspehov, ki bo po ugovorivih na licu mesta: ob 17. uri v salonu Štirnova kopališča.

Vodstvena seja in zrebanje številka na predvečer ob 20. uri v Narodnem domu v Ljubljani.

Prijave (samo potom društev) se sprejemajo do 27. t. m.

Kot darila so predvidene diplome. Župna tekma je ob enem **izbirna tekma** za savezno smučarsko tekmo SKJ v Bohinju.

V slučaju neugodnih snežnih razmer se tekma preloži, kar bo objavljeno v dnevnem časopisu.

Za splošno polovično vožnjo po železnici je bilo zaproseno. Železniške zveze so zelo ugodne in omogočujoje prihod udeležencev na tekmo in povratek domov vse v enem dnevu.

Podroben raspis je bil razposlan vsem župnim edinicam, kjer je interesentom na razpolago.

Župno načelnništvo.

SOKOLSKO DRUŠTVO BREZOVICA PRI LJUBLJANI

V petek, 6. t. m. na dan Sv. Treh kraljev, se je vršil v Gasilnem domu na Brezovici ustanovni občni zbor Sokolskega društva na Brezovici. Se dovolj prostorna dvorana gasilnega društva je bila polna pristopivših članov in članice.

Točno ob pol štirih popoldne je otvoril občni zbor starosta pripravljalnega odbora br. Andrej Jevec, ki je predvsem pozdravil župnega delegata br. Čotarja in ostale navzoče brate in sestre. V svojem govoru je poudarjal potrebo ustanovitve Sokolskega društva, pojasnil zahteve in koristi društva ter apeliral na vse navzoče, da ostanjejo zvesti sokolski ideji.

Po poročilu je prešel k ustanovnemu zboru, imenoval zapiskarja in dva overovatelja. Iz nadaljnega poročila staroste je bilo razvidno, da je bil celokupni pripravljalni odbor pridno na delu. Saj je v tem kratkem času pristopilo k društvu 109 članov, 29 članice, 12 moškega naraščaja in 43 dece. Pripravljalni odbor se je sestel pred dobrimi 4 meseci in takoj izvolil začasnega starosta, podstarosta, tajnika, predsednika prosvetnega odbora, načelnika in 4 odbornike. Ta deveterica si je delo porazdelila in uspehi so zelo lepi.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je imel odbor več sestankov in rednih sej.

Tudi poročilo prosvetnega odbora je zelo razveseljivo. Odsek je ustanovil knjižnico, katera že posluje ter je tudi že uprizoril nekaj dramatičnih del, katera so baje zelo dobro uspjela. Tudi sedaj pripravlja eno uprizoritev. Ob tej priliki se prosi brate in sestre, ki posedujuje primerne knjige, da jih podarjjo društvu.

Br. načelnik je podal obširno poročilo, katero je tudi zelo razveseljivo. Vsi oddelki redno posećajo telovadbo. Vseh telovadcev je nad 130, kar je za društvo zelo pohvalno. Razveseljivo je tudi to, kakor je pripovedoval br. načelnik, da hodijo k telovadbi kmečki fantje po cele 1/2 ure daleč in ne zamudijo niti ene telovadne ure.

Blagajnik je poročal, da je inkasiral na vstopnini 1.047 Din. Za dvorano gasilnega društva, v kateri se vrši telovadba plaćajo letno 600 Din.

Prav tako lepo poročilo je podal br. statističar od ustanovitve pripravljalnega odbora pa do ustanovnega obćenega zbora. Vsa poročila so bila zelo lepo pripravljena. Iz poročil je razvidno, da so vsi funkcionari prevzete začasne naloge izvršno rešili.

Po podanih izćrpnih poročilih je prišla kot zadnja točka volitev novega odbora. Po kratki in preudarni debati je bila sprejeta saglasno naslednja lista: starosta: Jevec Andrej, podstarosta: Smole Alojzij, tajnik: Furlan Ivan ml., predsednik prosvetnega odbora: Mikuž Valentin, načelnik: Furlan Mirko, podnačelnika: Prebil Ivan ml., Jakomin France, načelnica: Gruden Mici, podnačelnica: Samsa Malči. Člani uprave: Novak Viktor, Trček Ivan, Pelan Josip, Lutman Evgen, Remškar Ivan, Trček Jakob, Remškar Janko, Belić Ivan, Remškar Anton; namestniki: Volk Josip st., Jakomin Filip, Kavčnik Valentin, Trček Jože, Bokavšek, Martin, Bokavšek Franc; revizorji: Kolarić Rudolf, Martink Ivan, Petrić Rudolf; namestniki: Andrijašič Josip, Novak Ciril, Artač Jože; tehnički zbor: načelnik: Mirko Furlan, podnačelnik: Volk Josip ml., načelnica: Gruden Mici, podnačelnica: Samsa Malči; prosvetni odbor: predsednik: Mikuž Valentin, podpredsednik: Omahen France, tajnik:

Pertot France, knjižničar: Volk Josip ml., novinar: Ahčan Stane, načelnik: Furlan Mirko, načelnica: Gruden Mica, podnačelnik: Jakomin France, podnačelnica: Samsa Malči, zastop. npravstvenega odbora: Trček Janže; gospodar: Trček Janže; namestnik: Pleško Franc; razsodišće: predsednik: Eržen Anton, Novak Viktor, Vogel Franc; namestniki: Naglič Franc, Puc Karl, Remškar Anton.

Po konćanih volitvah, se je starosta br. Jevec zahvalil za zaupanje in prosil vse izvoljene brate in sestre, da ga še z večjo vnmom podpirajo pri bodoćem delu. Župnega delegata je naprosil, da stavi predlog za sprejem župo in za potrditev ravnokar sprejete liste.

Župni delegat je pohvalil dosedanje delo in prosil br. starosta kakor vse ostale izvoljene funkcionare, da grede še z večjo vnmom na delo kakor do sedaj. Sporočil je, da se vrši v letošnjem letu pokrajinski izlet v Ljubljani v počastitev 70letnice Ljubljanskega Sokola. Priporočal je br. načelniku in s. načelnici, da se pripravijo na ta nastop, pozval vse navzoče brate in sestre, da se tega izleta udeleže, ter s tem pokažejo pravo razumevanje za sokolsko idejo.

Obljubil je, da bo pripravil sprejem društva v župi in glasoval za potrditev ravnokar izvoljene liste. Zahvalil se je za pozdrave in se zahvalil celokupnemu pripravljalnemu odboru in članstvu za dosedanje delo.

Nato je br. starosta zaključil dobro uspeši obćni zbor s pozivom, da prevzeto delo izvršijo v smislu sokolske ideje: celota vse — posameznik nič! Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO — LJUBLJANA IV

Najmlajše Sokolsko društvo v Ljubljani IV je imelo 8. t. m. dopoldne v telovadnici na Prulah svoj III. redni obćni zbor, ki je bil izvršno obiskan. Društveni starosta br. Drago Pogaćnik je otvoril obćni zbor s prisrćnim pozdravom vsem bratom in sestram, zlati pa starosti Sokolske župe Ljubljana br. dr. Pipenbacherju ter župnomu novinarju br. Horvatu, kot zastopniku bratskega Sokola Ljubljana II. Starosta br. Pogaćnik je nato v lepem govoru orisal delo Sokola IV v minulom letu ter izrekao toplu zahvalo vsem merodajnim ćiniteljima, ki su podpirali stremljenja mladega Sokola tako kr. banski upravi, mestni obćini ljubljanski, županu br. dr. Pucu, ki je z znatno denarno podporo omogoćil ćastno udeležo na IX. vnesokolskem zletu v Pragi, dalje naprednemu ćasopisju, polkovniku br. Cvećiju ter vsem bratom in sestram, ki su pomagali k napredku in razvoju društva. Spom'n umrlih bratov in sester so zborovalci počastili s slava-klicij. Konćno je br. starosta omenil, da se je ustanovil odsek za nabavu društvenega prapora, pod vodstvom sestre Maše Gromove, ki je nabrala zete znatno vsoto za prapor. Poroćilo br. staroste je bilo z odobravanjem sprejeto, nakar so sledila poročila društvenih funkcionarjev.

Tajnik br. Milan Antosiewicz je prećital najprej poslanice Saveza SKJ, nakar je podal izćrpnno tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je bilo delovanje društva skozi vse leto zelo uspešno in složno. Sej je imelo društvo 12 rednih in 3 izredne. Važna pridobitev za Sokola je bila pridobitev letnega telovadišća, ki ga je dala mestna obćna društva v najem za 10 let. Telovadišće se je že splaniralo in postavila na njem lićna hišćica, ki služi predvsem društvenomu prednjaćkemu zboru. Po vrgledu Sokola III si bo društvo postavilo zasilen Sokolski dom ter je v ta namen darovala mestna obćina potrebni material. Vse društvene prireditve su lepo uspele in prinesele društveni blagajni lep pribitek. Društvo se je udeležilo župnega zleta v Ljubljani, vsesokolskega zleta v Pragi, sodelovalo pri prireditvah bratskih društvev, samo pa priredilo 19. junija društveni nastop, ki je v svakom pogledu lepo uspel. Konćno je br. tajnik pozival ćlanstvo k vztrajnomu sokolskemu delu po Tyrševih idejama k pravi sokolski delavnosti.

Skrbno in obširno sastavljeno blagajniško poročilo br. Lojzeta Roša, izkazuje kljub teški gospodarski krizi ugodno bilanco. Dohodkov je imelo društvo 40.427 Din, izdatkov pa 38.584 Din. Glavni vir dohodkov je bila ćlanarina, ki pa je ćlanstvo neredno plaćuje, zato apelira na ćlanstvo, da ćlanarino plaćuje redno, ćprav tudi v obrokima. Čistega denarja ima društvo danes 32.077 Din, doćim znaša vrednost inventarja 43.338 Din.

V imenu nadzornega odbora je poročal br. Tit Grćar, ki je predlagal br. blagajniku in celokupnomu odboru razrećenje, ki je bila saglasno odobrena i sprejeta.

Naćelniško poročilo je nato podal načelnik br. Milan Antosiewicz. Številćno je zaznamovati porast telovadećih, vendar pa ovira se boljši razmah pomankanje vaditeljev i vaditeljic. Telovadba se je vršila v 6 oddelkih, ter je telovadilo povprećno na 1 uro 17 ćlanov, 16 ćlanice, 17 moškega naraščaja, 18 ženskoga naraščaja, 23 moške in 26

ženske dece. Na župnem zletu je sodelovalo 118 oseb, na društvenem nastopu 138 in na zletu v Pragi 15 oseb. Članstvo je bilo preiskano tudi po zdravniku br. dr. Ahćinu ter je bilo zdravstveno stanje zelo zadovoljivo, manj zadovoljivo pa je bilo stanje pri deci. Predkratkim se je ustanovil tudi društveni smučarski odsek v katerem je 16 bratov in ki jih vodi brat Menard. Z željo, da bi se vsi naćrti predvideni v tekoćem letu uresnićili, t. j. otvoritev letnega telovadišća i telovadnice z zvezi z javnim nastopom ter uspešno sodelovanje na pokrajinskom zletu v Ljubljani je konćal br. načelnik svoje poročilo.

Prosvetno delo, ki ga je vodil brat Skubie, je bilo dokaj uspešno. Vršilo se se nagovori pred vrstama i telovadnici, izvršila se je Tyrševa proslava, proslava 1. decembra i proslava rojstnoga dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Vse proslave su lepo uspele i bile dobro obiskane. Člani su se udeležili župnega prosvetnoga tećaja v mesecu avgustu i dramatićnoga tećaja konec decembra na Taboru. Ustanovila se je knjižnica i ćim bo dograjen zasilni Sokolski dom se bo ustanovio gledališki odsek, ki bo prirećal igre.

Iz gospodarskega poročila br. Kosićka posnemamo, da se je društveno premoćenje v minulom letu pomnožilo, tako, da znaša vrednost inventarja 43.068 Din.

Po statistici z dne 3. decembra 1932., ki jo je skrbno sastavio br. Kompare šteje Sokol IV. 305 ćlanov, 98 ćlanice, 24 moškega, 22 ženskoga naraščaja, 40 moške i 39 ženske dece. Četa na Lavrici pa 49 ćlanov, 9 ćlanice, 12 moškega naraščaja, 10 moške i 13 ženske dece. Vseh pripadnikov šteje torej Sokol IV. 621.

Predlog društvene uprave, da bo znašala ćlanarina v letu 1933. za ćlanstvo 50 Din, za telovadeće ćlanstvo 40 Din ter za naraščaj i deco 10 Din letno je bil sprejet saglasno i odobren. Proraćun za leto 1933., ki izkazuje 70.500 dohodkov i 64.700 Din izdatkov, je bil tudi saglasno sprejet.

Nato je tajnik br. Antosiewicz prećital kandidaatno listu, ki bo predloćena župni upravi i potrditev. Lista je bila saglasno sprejeta i bodo vodili v letu 1933. društvo naslednji bratje i sestre: starosta br. Drago Pogaćnik, I.

podstarosta br. Pećnikar Anton, II. podstarosta br. Joško Jelaćin, načelnik i tajnik br. Milan Antosiewicz, načelnica sestra Tilka Lukećeva, prosvetar br. Jakob Skubie, blagajnik br. Lojze Roš, matrikar br. Lojze Kompare, gospodar br. Lojze Havlićek, ćlani uprave: polkovnik Jovan Cvećij, Vrbinac Ivan, Indof Franc, Vertl Franc, Grom Ante, Hlebsć Jakob, Roš Zdenka, Menart Ivan, Lokozar Konrad, Grćar Tit, Blaž Milan, Pust Janez, namestnik: Grzinić Zorko, Marenće Stanko. Nadzorni odbor: Novak Jakob, Grom Maša, Vidmar Jakob, namestniki: Marenće Stanko, Jeršin Karel. Častno razsodišće: predsednik br. Grćar Tit, Skubie Jakob, Grzinić Zorko, Novak Jakob, Grom Ante, Kosićek Ivan. Gradbeni odsek: predsednik br. inž. Skubie Aleksander, prireditveni odsek predsednik br. Hlebsć Jakob.

Konćno sta pozdravila v imenu župne uprave zborovalce br. dr. Pipenbacher i v imenu Sokola Ljubljana II br. Horvat, želeć mlademu društvu vestranskega razvoja za vzićene ideje, nakar je brat starosta Pogaćnik ob 11. uri zaključio nadvise složno i dostojno sokolsko zborovanje. — Zdravo!

J. Horvat, župni novinar.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO HOĆE

Dne 6. I. t. l. je uprizorila bratska Sokolska ćeta Razvanje u našem domu trodajansko veseloigro »Dve nevestie, ki je izbornu uspjela ter žela od navzoćega obćinstva obilo priznanja. Vloge su bile izvedene dobro. Najboljša je bila Neža, zelo dobro su bile i izvedene tudi vloge strica Andrejke, kmećkih s'nov Mihe in Naceta ter neveste Mimiće. Ostale vloge su zadovoljile sicer nekoliko manje, bile su pa u splošnom povoljno rešene. Potek igre je bio dober, le zadnje dejanje je bilo odigrano nekoliko prepoćasi, kar je u manjši mjeri kvralio sicer izbornu ućinek igre. U splošnom moramo pa vrlim Razvanjćanom vsljed njih agilnosti i dobrega uspeha igre ćestitati.

Obisk je bio zadovoljiv, dasi bi bio lahko boljši. Pohvalno pa moramo omentiti, da su se udeležili prireditve u lepem številu ćlani iz Sv. Miklavža ter ćlani Sokolskega društva Slivnica.

Župa Mostar

NOVI METODI SOKOLSKOG RADA U HERCEGOVINI

Prema načelu našeg neumlog ućitelja dužni smo da većito nastojimo oko napretka i da se nikada ne zadovoljavamo s onim što smo postigli.

Posmatrajući jedan najnoviji metod rada Sokolske župe Mostar setio sam se ovih popularnih gesla neumlog Tirša.

Taj metod sastoji se u širenju napretka i prosvete po selima putem filma.

Filmove župa nabavlja u sporazumu s Domom narodnog zdravlja od Škole narodnog zdravlja u Zagrebu. U selo se većinom ide automobilom te se tako u jedan dan obiće po nekoliko ćeta i sela te jedan film za jedan dan gleda oko hiljadu i više seljaka.

Za poslednjih 15 dana ovaj najnoviji film »prošetao« se kroz 15 sela i gledalo ga je nekoliko hiljada seljaka.

Obićno s filmom ide župski prosvetar br. dr. Milan Dokić, koji objašnjava seljacima slike i radnju s filma te drži predavanja.

Župski prosvetar sa filmom u ćeti Nadić (Gacko)

Film je uz štampu i radio ono moderno sredstvo, rezultat novih tehnićkih izuma, komu pripada budućnost i koje je veoma zgodno za propagandu svake vrste.

Sokolska župa u Mostaru od početka prošle godine uvela je propagandu preko filma u hercegovaćkim selima, gde je slabo prodira knjiga i novina, gde bi bez Sokola otpao svaki napredak, prikazivanje filmova izazvalo je najveće interesovanje. To je sasvim razumljivo, kad se uzme u obzir da u Hercegovini većina sreskih mesta nema bioskopa i retki su i gradani koji su gledali po koji film, a od seljaka svakako ogromna većina nije nikad ni ćula za film.

Filmovi, koje šalje u sela sokolska župa, većinom su poućne sadržine iz oblasti higijene, zdravlja, prosvete i napredne poljoprivrede. Tako su dosada prikazivani filmovi o asanaciji sela, o zaraznim bolestima, o štetnosti alkohola i tako dalje.

Najnoviji film nosi naslov: »Bolje je znati nego imati.« To je jedan poljoprivredni film iz Češkoslovaćke. U filmu su prikazani svi metodi najmodernije poljoprivredne proizvodnje, a uz to je film isprepleten interesantnom fabulom i živopisnom češkoslovaćkom narodnom nošnjom.

Ove bioskopske pretstave izazvali su ogromno interesovanje kod seljaka i posete su rekordne. Odrasli, žene i deca, jednako se interesuju za pretstave.

Još interesantnije su često »sales« u kojima se razapinje bioskopsko platno. Često film dopre u male seoske izbiće, gde se nikad ne bi ni pomislilo da film može da dođe.

Upotreba ovog modernog sredstva u sokolskom delu nesumnjivo će doneti dobre rezultate. — M. K.

SOKOLSKO DRUŠTVO VELA LUKA

Proslava rodendana Nj. Vel. Kralja Rodendan Nj. Vel. Kralja naše je društvo proslavilo na svećan način.

Uoć dana proslave u 7 sati uveć priredila je društvena glazba opod kroć mesto, koje je bilo rasvetljeno naveštavajući proslavu. Na sam dan proslave nakon oććitane mise i blagodarenja opet se formirala velika povorka, koja je krenula u Sokolski dom. U domu je brat starešina Kuzma Andrić održao vrlo lep govor kojim je istakao važnost dana osudići protudržavnu rabotu narodnih izdajica i za vršio poklicima Kralju, Jugoslaviji i starćini SKJ Nj. Vis. Prestolonasled-

niku Petru. Također je predložio i brojne pozdrav Nj. Vel. Kralju Aleksandru I, koji je primljen aplauzom. Posle njega govorio je brat dr. Andrija Fiamin ističući zasluge našega Kralja i osuđujući zlu rabotu unutrašnjih neprijatelja završio uz poklike Kralju i Jugoslaviji, nakon čega je glazba ot-svirala »Himnu«. U 8 sati uveče održana je akademija, koju je otvorio s proslavom brat Ante Rusković. Sve tačke akademije bile su izvedene tačno i precizno, pogotovo stoga što su većinu programa izvela deca.

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO ROGATICA
Godišnja skupština

5 o. m. je Sokolsko društvo održalo redovnu godišnju skupštinu, koju je otvorio i prisutne pozdravio s lepim govorom brat G. Čapljić, starešina društva, a zatim je govorio referent sokolskih četa brat Milivoj Popović posle čega su podneti izveštaji pojedinih funkcionera.

Posle razrešnice upravnog i nadzornog odbora prešlo se na biranje nove uprave, u koju su ušli braća Tomo Čapljić, starešina, zamenik Miloš Tošović, tajnik Abdulah Sijerčić, načelnik Mustafa Šahingasić, blagajnik Mustafa Pašić.

Zatim se prešlo na biranje odbora za podizanje sokolskog doma.

Budući da već od ranije postoji odbor za podizanje spomenika pok. Kralju Petru I to je došlo do sporazuma i konstruisan je jedan odbor na čelu s bratom Dušanom Kosagićem, sreskim načelnikom.

Župa Skoplje

POLOŽILI ŽUPSKI PREDNJAČKI ISPIT

U danima 5, 6 i 7 novembra 1932 godine pri načelnštvu Sokol. župe Skoplje su održani župski prednjački ispiti.

Ispite su polagali 3 sestre i 11 braće i to:

1 Pavlina Gičević, članica Sokolskog društva Štip; 2 Milica Jovanović, članica Sokolskog društva Skoplje-matica; 3 Rusa Vučidolac, članica Sokolskog društva Skoplje-matica; 4 Radovan Jovanović, član Sokolskog društva Kavadar; 5 Nikola Stavrić, član Sokolskog društva Ohrid; 6 Dimitrije N. Jovanović, član Sokolskog društva Prilep; 7 Cvetan Damević, član Sokolskog društva Bitolj; 8 Petar Trajković, član Sokolskog društva Bitolj; 9 Čirilo Dimitrijević, član Sokolskog društva Bitolj; 10 Monko Jeftimović, član Sokolskog društva Štip; 11 Borko Bogojević, član Sokolskog društva Skoplje-matica; 12 Milorad Vukosavljević, član Sokolskog društva Skoplje-matica; 13 Panajot Polenaković, član So-

kolskog društva Skoplje-matica; 14 Vojislav Đorđević, član Sokolskog društva Skoplje-matica.

Svi gore imenovani (sestre i braća) položili su ispit za župskog prednjaka s uspehom sposoban.

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO PAŠMAN

Osnivanje novih Sokol. četa

Ovdašnje Sokolsko društvo je osnovalo ovih dana dve čete i to u mestima Banju i Kraju. Četa u Kraju bila je otvorena u prisustvu velikog broja članova Sokol. društva Pašman, i Sokolske čete Tkon. Sokol. društvo Pašman priredilo je tom zgodom akademiju, uz sudelovanje tamb. zbora Sokolske čete Tkon. Akademija je uspešla u svakom pogledu.

1 januara bila je osnovana druga četa u Banju, čije je konstituisanje bilo izvršeno u prisustvu delegata Sokol. društva Pašman, brata Dragomira Magića, načelnika i većeg broja članova istog društva. U 17 časova započela je svečana sednica, koju je otvorio br. D. Magić i održao govor o značenju organizacije Sokolstva u ovim pograničnim krajevima. Završujući svoj dugi govor brat je bio toplo pozdravljen od brojne publike. Iza sednice u 19 časova započela je akademija sa sviranjem tamb. zbora Pašman, uz nekoliko deklamacija, zatim je bio prikazan pozorišni komad »Naša duša« koja je ostavila naročiti utisak na prisutne. Na koncu bile su izvedene sokol. piramide uz sviranje himne. Iza toga bile su po celome mestu priređene velenbe manifestacije odanosti Kralju i jedinstvu narodnom i državnom, imajući ujedno karakter ogorčenih protesta protiv svih naših izdajica i prvom redu Perčeca i Pavelića.

SOKOLSKA ČETA KRAPANJ

Glavna godišnja skupština Sokolske čete u Krapnju kod Šibenika održana je dne 8 o. m. te je bila odlično posećena.

Skupštinu je otvorio brat starešina Dinko Stipišić kratkim govorom. Sa skupštine je poslat brojavni pozdrav starešini Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru. Posle izveštaja društvenih funkcionera prešlo se je na biranje nove uprave u koju su birana sledeća braća: starešina upravnik škole Dinko Stipišić; zamenik starešine Fanfara Pave; načelnik Milutin Marko; zamenik načelnika Šumera Henrik; tajnik Milutin Frane, student; prosvetar Jazam Miroslav; blagajnik Luša Ante; pročelnik diletantske sekcije Jurić Ljubo; revizori Tudić Frane i Jurić Ventura; časnii sud Jurić Ive, Milutin Ante i Čudina Ante; zamenici Gović Ljubo i Curavić Vice.

Četa broji 69 članova, 14 naraštajaca i 70 dece.

SOKOLSKA ČETA ZABLAČE

17 decembra ov. god. priredila je Sokolska četa u Zablacu svoju akademiju.

Za ovu svrhu uređene su sokolske prostorije što se moglo lepše i bolje. Zelenilo, sveće, jugoslovenske zastave, državni i sokolski grbovi bili su istaknuti po stenama sokolske dvorane. Slike Nj. Vel. Kralja, članova Vladarskog doma i jugoslovenskih velikana bile su ovcenčane cvećem i zastavama. Sala je bila dupkom ispunjena narodom. Program je bio obilnat: publika ga je pratila s velikim interesom i oduševljeno. Hor je otpevao drž. himnu. Zatim su izveli članovi i sokolska deca proste vežbe na divljenje gledalaca. Pretstava sokolskih diletanata izvedena je dobro.

Deca u raskošnim i bogatim kostimima odigrala su svoje dečje predstave s mnogo razumevanja i gledaoci su im srdačno aplaudirali. Deklamacije nacionalnih pesama, koje su deca izrekla s osećajem — oduševile su narod. Igranje uz pevanje Brankova kola izvela su sokolska deca vrlo dobro.

Pored skromne materijalne koristi — četa je imala veliku moralnu i nacionalnu dobit — jer je akademija uspešla na veliko oduševljenje gledalaca, koji su gromko klicali Nj. Vel. Kralju Aleksandru, članovima Vladarskog doma, Jugoslaviji i Sokolu. Hor Sokola na koncu zapevao je državnu himnu.

Narod se u miru razišao s velikom željom da četa što skorije priredi svoju akademiju.

Župa Tuzla

SOKOLSKA ČETA OSJEČANI

1 januara održana je I redovna glavna skupština Sokolske čete Osječani, kojoj je prisustvovao kao izaslanik mat. društva Dobo, starešina br. Cedimir Jelić.

Skupština je bila odlično posećena, a otvorio ju je br. Savo Dimić kratkim govorom. Nakon toga pročitala je svoj izveštaj tajnica čete sestra Vera Dimić, a zatim su podneli svoje izveštaje načelnik, blagajnik i prosvetar s. Anton. Hojnik, završivši svoj izveštaj čitanjem novogodišnje poslanice.

Na okružnim takmičenjima postigla je četa treće mesto, kako u okrugu, tako i u župi.

U novi odbor jednoglasno su izabrana sledeća braća i sestre: za starešinu Božo Blesić, za zamen. star. Marko Blagojević, za tajnika Vera S. Dimić, za blagajnika Slobodan Jović, za prosvetara Antonija Hojnik, za načelnika Savo Dimić, za zamenike Jovica Todić i Marko Božić, za revizore Svetozar Lukić i Dimitrije Tatić, za članove uprave Savo Simić, Nedo Gojković i Jovica Petrović. — S. D.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO POPOVAČA

Sokolsko društvo Popovača održalo je u nedelju dana 8 januara o. g. svoju glavnu godišnju skupštinu, koju je otvorio brat Ivan Tudović, starešina. Ovoj skupštini prisustvovao je celokupni upravni odbor i veliki broj članstva. Brat Tudović u svom govoru istaknuo je važnije momente iz društvenog rada, pozvao prisutne da i dalje porade bratski i složno, kako bi društvo moglo što bolje da napreduje i da razvija svoj plodonosni rad na korist čitavog našega naroda, pa završava svoj govor poklikom Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Nakon toga prešlo se je na čitanje izveštaja tajnika, predsednika prosvetnog odbora, načelnika i revizora. Svi izveštaji su primljeni bez diskusije, nakon čega se je raspravljalo o društvenoj upisnici i članarini, te o proračunu.

Kandidacioni odbor podneo je skupštini predlog o izboru nove uprave, koji je jednoglasno prihvaćen. U upravu društva birani su: Ivan Tudović, starešina; Mile Dolencić, zam. starešine; Josip Sevor, predsednik prosvetnog odbora; Srećko Biluš, načelnik; Josip Kousek, zam. načelnika; Evica Pavlič, načelnica; Dragica Jušić, zam. načelnice; Marko Antić, tajnik i Josip Colig, blagajnik; za članove upravnog odbora: Josip Holj, Nikola Gold, August Popović, Mara Đurić i Marijan Šojat; za zamenike: Đuro Radović, Ivan Kulaš, Dragutin Kopčić, Antun Bubenik i Mato Jušić; za revizore: Va-

lent Kenig, Ivan Trepo i Antun Mancec; za zamenike: Mato Vezmar i Martin Mesarov; u sud časti: dr. Slavko Polak, Vladimir Malošeg, Đuro Trnčić, Franjo Kunc i Slavko Venturin.

Brat Ivan Tudović u ime svoje i upravnog odbora zahvalio se je skupštini na poverenju, pa istu zaključuje s poklicima Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGREB II

Prednjački tečaj i ispiti

Sokolsko društvo Zagreb II održalo je svoj ovogodišnji prednjački tečaj od 19 septembra do 9 oktobra o. g. Prijavilo se svega 24 slušača od toga je za vreme tečaja otpalo 6, koji su usled odlaska iz Zagreba morali prekinuti polazak tečaja. Predavanja su se držala u društvenim prostorijama i u sokolani. Svega je održano 69 sati. Tečaj je vodio društveni načelnik br. Branko Valadžija, a nastavnički zbor bio je sastavljen od braće: dra Alfreda Pihlera, prof. Adolfa Štefana, dr. Zivka Prebega, Cede Mileusnića, Hrvoja Macanovića, Josipa Krameršeka, ing. Stjepana Hana, Stanka Tončića i Ljudevita Vajnharta.

Polazak tečaja je bio vrlo dobar tako da su svi 18 završili dne 9 oktobra uspešno tečaj. Prednjački ispiti su održani 26 i 27 novembra o. g. pred ispitnom komisijom, koja je bila sastavljena od braće predsednika komisije dra Alfreda Pihlera, te članova dr. Zivka Prebega, Hrvoja Macanovića, Ljudevita Vajnharta i Mirka Sagraka. Ispitu je prisustvovalo 19 kandidata — tri sestre i 16 braće. Završile su ispitu 3 sestre i 15 braće, dok je jedan pao na mesec dana. Po završenom ispitu su proglašeni u čin prednjačkih pomoćnika sestre Jančiković Zdenka, Jančiković Zlata i Fridfeld Aida, te braća Bakij Veljko, Boltizar Stjepan, Bula Kostantin, Čermak Rudolf, Farbak Alojs, Floršić Reno, Lesjak Vladimir, Leskovar Srećko, Maržan Marijan, Matijašević Mladen, Popović Dragomir, Soldat Ivan, Skračić Roman, Trilnik Ljudevit, Vrkljan Tomislav. Po rangu najbolja od sestara bila je s. Aida Fridfeld, a u rangu od članova bio je br. Vrkljan Tomislav.

Širite Sokolski glasnik "Soko", "Sokolić" i "Našu radost"

Najzgodniji dar za Božić i Novu godinu zimsko-športske potrepštine

Pružam Vam mogućnost nabave sveukupne opreme uz najpovoljnije cijene

PRVA JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

M. DRUCKER ♦ ZAGREB, ILICA 39

KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

Zatražite opirne besplatne cjenike!

Park Hotel Pećine

Sušak

Na najlepšem položaju. Otvoren čitavu godinu. Cijene umerene. Kupalište besplatno.

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ • ЗАГРЕБ

Краљице Марије 6

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројавни наслов: „Трикотажа“ Загреб • Телефон интер. 26-77

Израђујем све врсте соколских потрепштина за јавни и излетни наступ свих категорија нашег чланства и то тачно према пропису Савеза СКЈ. Сликe у оригиналним бојама прописних одеља налазе се у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте ценике и проспекте. — Цене врло умерене, а за тачну и солидну израду јамчим.

Филијала: Београд Балканска ул. бр. 24 Палата Хотел Праг Телефон 2-61-01

GOSPODARSKA

IN VRTNA SEMENA

Sever & Komp. Ljubljana

»Spomen - klinec«

Eksere

za osvećenje sokolske zastave najbolje i jevtino izrađuje

MIRKO ŠMAT, graver

Beograd, Terazije 1

KLIŠETE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidneje

KLIŠARNA ST-DEU

LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Vse tiskovine za sokolska društva

vse potrebne knjige za sokol. knjižnice

vsa vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam natisne

Tiska šolske, mladinske, leploslovne in znanstvene knjige. Ilustrira knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. / Tiska časopise, revije, vizitke, bloke, kataloge in mladinske liste. Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigovoznica Oddelak za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA V LJUBLJANI PODRUŽNICA V MARIBORU Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI FRANČIŠKANSKA 6

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.

II. " Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.

III. " Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.

IV. " Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.

V. " Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.

VI. " Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.

VII. " Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.

VIII. " E. Gangl: Tyrševu Sokolstvo. (Sloven. tekst.)

VIII. a " Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)

IX. " Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: **Praktički udžbenik češkog jezika.**

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: **SVESLOVENSKA MISAO**

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: **METODIKA SOKOLSKE VZGOJE**

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: **ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA**

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

IVAN KACIN

tovarna glasovirjev in harmonijev

DOMŽALE

ZALOGA LJUBLJANA, TABOR ŠTEV. 6

Harmonije izdeluje od Din 2000.—, Pianine od Din 10.000. Ugašenje in popravila najceneje.

37-2

TEOD. KORN LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 8

PREJE HENRIK KORN * (USTANOVLJENA LETA 1852.)

Krovce, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strehovodov. Kopalnice in kisetne naprave in centralne kurjave.